

Decizii ale Consiliului de administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

2

Finanțarea deficitului bugetar, diminuarea exporturilor, dar și insuficiența forței de muncă – principalele provocări în 2020

3

Interviu oferit instituțiilor mass-media din Republica Moldova de către guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Octavian Armașu

4

BNM și CNPF cu suportul Fondului pentru Buna Guvernare al Guvernului Marii Britanii și-au unit eforturile în educația financiară a populației

Vreți să știți ce este un credit și cum să vă protejați de supraîndatorare, să înțelegeți cum funcționează sistemul financiar din Republica Moldova și să aflați cum să vă majorați veniturile prin propriile investiții? La aceste, dar și la alte întrebări veți afla răspunsurile din seria de materiale informative lansate de Banca Națională a Moldovei (BNM), împreună cu Comisia Națională a Pieței Financiare (CNPF).

„Educația financiară este imperativă, deoarece produsele financiare evoluează mai repede decât cunoștințele și abilitățile oamenilor”, remarcă guvernatorul BNM, Octavian Armașu. Șeful băncii centrale subliniază „conștientizarea riscurilor pe care le implică fiecare produs financiar este cel mai puternic instrument pe care îl putem pune la dispoziție populației pentru a preveni situațiile de criză financiară. Atunci când luăm un împrumut, trebuie să înțelegem riscurile legate de acesta și să estimăm obiectiv capacitatea noastră de a-l rambursa”.

La rândul său, Valeriu Chișan, președintele CNPF, menționează „semnificația educației financiare devine din an în an tot mai evidentă, mai cu seamă, în contextul evoluției socio-economice și provocărilor caracteristice țărilor în tranziție. În această ordine de idei, pentru a susține imperativul responsabilizării consumatorilor și a spori încrederea acestora în produsele și serviciile financiare, este necesară implicarea autorităților într-o realizare a activităților de infor-

Învățată
Dă sens banilor

BNM, CNPF cu suportul Fondului pentru Buna Guvernare al Guvernului Marii Britanii și-au unit eforturile în educația financiară a populației

dasensbanilor | www.bnm.md, www.cnpf.md, www.expert-grup.org

mare și educare financiară, ca parte componentă a reformelor de reglementare și supraveghere”.

În ultimii 3 ani, volumul creditelor acordate persoanelor fizice de către bănci a crescut cu 7,5 miliarde lei, iar numărul cardurilor bancare în circulație – cu peste 450 de mii.

De cealaltă parte, sectorul de creditare nebanară a înregistrat în aceeași perioadă o creștere a numărului beneficiarilor de împrumuturi de aproape 360 mii, ceea ce înseamnă că timp de trei ani consecutiv, organizațiile de creditare nebanară au acordat, cel puțin, un credit nou în fiecare

minut de lucru. Aceste evoluții indică o creștere rapidă a utilizării produselor financiare de către populație. De aceea este nevoie de un nivel mai înalt de cunoștințe financiare, pentru a preveni eventuale riscuri, inclusiv cel de supraîndatorare.

Astfel, notele analitice vor reflecta cele mai importante concepte și produse financiare cum sunt inflația, dobânda anuală efectivă, creditul de consum, leasing-ul financiar, asigurarea etc. Materialele vor fi difuzate în următoarele două luni și vor fi disponibile pe paginile web ale organizațiilor: www.bnm.md, www.cnpf.md

și www.expert-grup.org. În același timp, campania va putea fi urmărită pe profilul de Facebook al proiectului „Învățată! Dă sens banilor” <https://www.facebook.com/dasensbanilor/>, precum și pe alte platforme de socializare. Totodată, vor fi desfășurate concursuri la subiectele abordate, iar câștigătorii vor fi premiați.

Prima notă analitică, din seria lansată luni, 20 ianuarie 2020, se referă la sistemul financiar și poate fi accesată pe site-urile menționate. Publicarea materialelor analitice este o continuare a proiectului de educație financiară „Învățată! Dă sens banilor”.

Curs valutar
22.01.2020

Valuta	Rata	Cursul
USD	1	17.6060
EUR	1	19.5542
UAH	1	0.7257
RON	1	4.0921
RUB	1	0.2851

CAPITAL Market

ÎN ATENȚIA SOCIETĂȚILOR PE ACȚIUNI!

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

ziarulcm@gmail.com

tel.: 022 22-12-87;

fax: 022 22-05-03

Spre atenția cititorilor!

Ziarul „Capital Market” poate fi procurat în următoarele ghișee raionale ale „MOLDPRESA”

Bălți: №132; 133; 156

Comrat: №169

Cahul: №170

Orhei: №150

Hâncești: №161

Soroca: №223

În afară de aceasta, oricare număr al ziarului sau copia acestuia pot fi procurate la sediul redacției „Capital Market” pe adresa: mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 115.

ÎN ATENȚIA COMPANIILOR – ENTITĂȚI DE INTERES PUBLIC!

Operatorul mecanismului oficial de stocare a informațiilor, Instituția Publică Ediția Periodică Capital Market, informează că mecanismul propriu-zis de acumulare a datelor este funcțional la adresa: <http://emitent-msi.market.md>.

Detalii la tel.: 022 221287, 022 229445

Abonează-te!

Abonează-te la Ziarul Capital Market în toate oficiile “Poșta Moldovei” din țară sau la distribuitorii noștri:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

Agenția “Ediții Periodice” (022) 233740

INVITAȚIE DE COLABORARE!

I.P. Ediția Periodică “Capital Market” lansează o propunere de colaborare pentru agenții și companiile de publicitate.

Telefon de contact – 022 22 9445,
email – gt@capital.market.md

Decizii ale Consiliului de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare

În cadrul ședinței ordinare din 15 ianuarie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebankare, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Avizarea admiterii spre tranzacționare pe piața reglementată a valorilor mobiliare emise de SA „MUGUREAN”;
- Autorizarea reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată a Societății pe acțiuni „RENOME-PLUS”, în baza deciziei adunării generale extraordinare a acționarilor din 05.11.2019;
- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare, ca rezultat al reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată, a înscrisurilor aferente radierii valorilor mobiliare emise anterior de societățile pe acțiuni:
 - „MOLDLOTO”, în număr de 58876 acțiuni ordinare nominative;
 - „UBC”, în număr de 804311 acțiuni ordinare nominative;
- Reperfectarea licenței AEÎ „MIHĂILENI” pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut, prin substituirea anexei la licență cu extinderea teritorială a acțiunii licenței asupra unităților administrativ-teritoriale din imediata vecinătate: raionul Drochia; raionul Dondușeni; raionul Glodeni; raionul Edineț; municipiul Bălți;
- Retragerea licenței AEÎ „SADÎC” pentru desfășurarea activității asociațiilor de economii și împrumut de categoria A, în legătură cu depunerea benevolă a licenței;
- Eliberarea companiilor fiduciare „BV Fiduciar Invest” SA și „Econ-Renaștere” SA a acordului prealabil pentru procurarea valorilor mobiliare de stat;
- Avizarea înregistrării de stat a statutului AEÎ „SUSLENI” (aprobat la adunarea generală a membrilor din 11.12.2019) în redacție nouă;

- Acordarea Brokerului de Asigurare-Reasigurare „SUCCEAS ASIG” SRL a licenței pentru dreptul de a desfășura activitate de intermediere în asigurări și/sau reasigurări, pe termen nelimitat;
- Exprimarea acordului pentru desemnarea dnei Galina Goraș în calitate de administrator al BAR „SUCCEAS ASIG” și pentru delegarea împuternicirilor contabilului-șef al brokerului menționat către „DYNAMIC EXPERT” SRL;
- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a Asociației de Economii și Împrumut „CIUCIULENI-CREDIT” și a Agenților de Asigurare: „ASIG AUTO PLUS” SRL, „CAPITAL EXPERT” SRL și „FORTASIG” SRL.

SUPRAVEGHERE

- Luare de act de decizia Consiliului societății al SA „MOLDASIG” din 24.12.19 cu privire la convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor pentru 16 ianuarie 2020 cu chestiunea „Confirmarea organizației de audit și stabilirea cuantumului retribuției serviciilor acesteia”;
- Disponerea controlului tematic privind verificarea activelor și pasivelor „ASITO DIRECT” SA la situația din 15.01.2020, precum și verificarea executării Hotărârii CNPF nr. 57/17/2018 privind retragerea licenței CIA „ASITO DIRECT” SA;
- Exprimarea acordului privind expunerea la vânzare pe piața reglementată prin intermediul Bursei de Valori a Moldovei, începând cu 16.01.2020, a pachetului de acțiuni nou-emise în cuantum de 480 mii de acțiuni ale „MOLDASIG” SA, în condițiile deciziei asiguratorului nr. 01-20-d din 11.01.2020.

În cadrul ședinței ordinare din 20 ianuarie 2020, Consiliul de Administrație al Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF), potrivit competențelor conferite de legea-cadru, a aprobat decizii aferente pieței financiare nebankare, mai cu seamă:

AUTORIZARE

- Înregistrarea în Registrul de stat al valorilor mobiliare privind radiera valorilor mobiliare emise anterior de societățile pe acțiuni:

- „TRANSPORT”, în număr de 6759 acțiuni ordinare nominative, urmare a lichidării;
- „FABRICA DE CONSERVE FLOREȘTI”, în număr de 177269 acțiuni ordinare nominative, urmare a lichidării;
- „REUPIES”, în număr de 1107838 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată;
- „ELMERON”, în număr de 201276 acțiuni ordinare nominative, în rezultatul reorganizării prin transformare în societate cu răspundere limitată;
- Prospectul ofertei de preluare benevolă, inițiată de ofertantul Valeriu Doibani, obiectul căreia îl constituie procurarea a 56392 acțiuni ordinare nominative emise de SA „TOCUȘOR” din mun. Chișinău, la prețul de 25,00 lei per acțiune, cu durata de 15 zile din data anunțării;
- Prospectul ofertei de preluare benevolă, inițiată de ofertantul multiplu în persoana lui Pavel Rusu, Georgeta Covaliov-Rusu și Serghei Muntean, obiectul căreia îl constituie procurarea a 3275 acțiuni ordinare nominative emise de SA „UNIVERSUL” din mun. Orhei, la prețul de 10,00 lei per acțiune, cu durata de 21 zile din data anunțării;
- Înregistrarea în Registrul agenților de asigurare și agenților bancassurance a Agentului de Asigurare „FARMASIG” SRL;
- Aprobarea prealabilă a entității de audit „MOLDAUDITING” SRL (cu echipa avizată prin Hotărârea CNPF nr. 48/6 din 07.10.2019) pentru efectuarea auditului în scop de supraveghere în cadrul CA „GENERAL ASIGURĂRI” SA;
- Exprimarea acordului pentru efectuarea auditului financiar în cadrul CIA „TRANSELIT” SA de către „AUDIT-CONCRET” SA;
- Eliberarea acordului pentru alegerea dnei Tatiana Lozan în funcția de contabil-șef al Companiei „INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA. De asemenea, au fost aprobate persoanele desemnate în funcția de membru al comitetului de audit în cadrul aceleiași entități;
- Exprimarea acordului pentru efectuarea auditului financiar în cadrul Companiei „INTACT ASIGURĂRI GENERALE” SA de către Societatea de audit „PRIMAUDIT COMPANY” SRL.

Serviciul de presă al CNPF

O lecție de matematică arată cât de buni vor fi muncitorii de mâine

Obişnuim să vorbim despre economie, operând cu unități măsurate în lei, tone, litri, barili, procente sau pachete de acțiuni. Nimic greșit în ceea ce facem. Doar că toate acestea sunt undeva spre capătul drumului nostru spre performanță, inclusiv spre performanța economică. E de spus însă că evoluția unei economii nu depinde doar de prestația noastră pe ultimul segment al acestui drum și că la fel de importante sunt toate treptele pe care un individ le urcă spre locul său de muncă. Ca să fie mai clar: notele pe care le ducem acasă zilnic într-un carnet de note au un impact determinant asupra economiei unei sau altei țări.

Și mai simplu: educația are impact direct asupra calității forței de muncă și exprimă cu multă relevanță dezvoltarea economică a statului. Când vorbim despre educație, nu avem în vedere situația în care angajatul este bine crescut în raport cu șefii sau cu colegii de șantier sau de birou, ci un anume nivel de cunoștințe și de gândire care îl face util la un loc de muncă înnoibilat cu calculatoare și tehnologii rupte din filme ale viitorului. Notele proaste și o gândire împiedicată ale copiilor noștri trecuți prin școală îi vor ține, la maturitate, dincolo de pragul întreprinderilor, ne mai vorbind de birourile unor companii cu activitățile ancorate în timpuri pe care încă nu le trăim.

Vorbim din start despre gravitatea problemelor cu care ne putem confrunta în eventualitatea descurajării actului de educație, ca să înțelegem mai bine care este importanța unor evaluări la timp a competențelor și aici este vorba de programul de evaluare PISA – un program internațional având ca țintă elevii cu vârsta de 15 ani. Bine, s-ar putea spune pe undeva, e cam devreme să tragi concluzii, deoarece elevul are doar 15 ani, însă până la încadrarea sa în câmpul muncii mai e timp, timp în care lucrurile s-ar putea schimba foarte și foarte mult. Este adevărat. Și tocmai din acest considerent este aleasă, ca și timp pe evaluare, vârsta de 15 ani. Pentru că mai e timp ca prin implicare generală, prin politici și abordări, să avem tineri specialiști de o educație adecvată timpurilor.

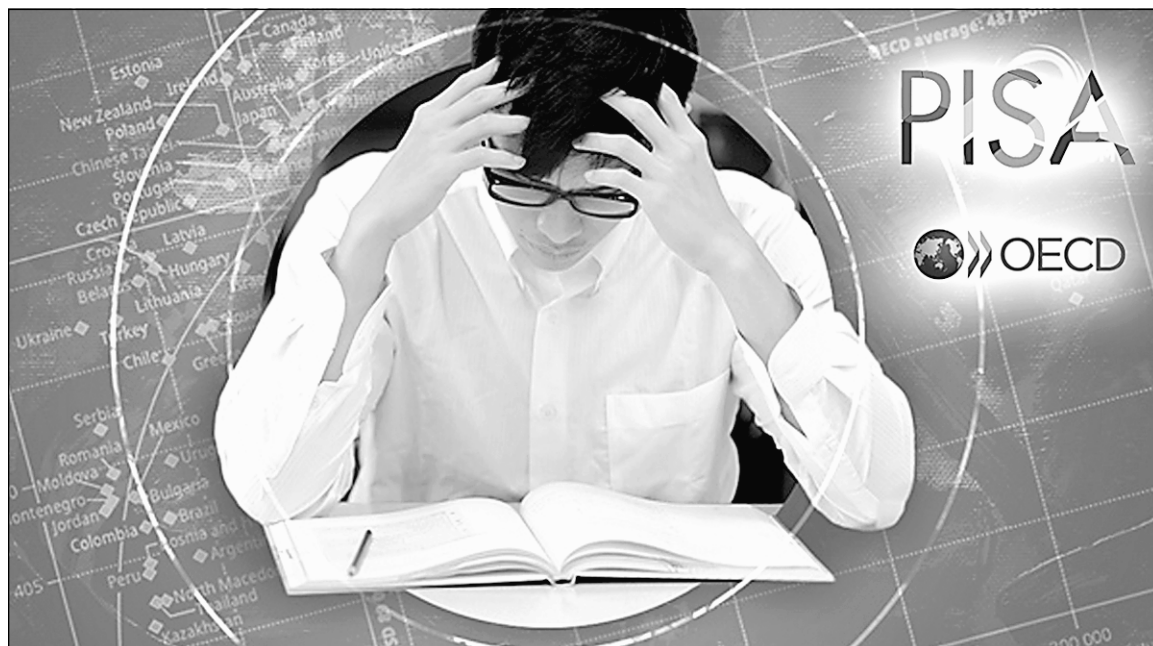
Așa cum spuneam, PISA reprezintă un program de evaluare internațional, lansat în anul 1997 de către Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică, care evaluează o dată la

trei ani competențele elevilor cu vârsta de 15 ani, la trei domenii de bază: citire/lectură, matematică și științe. Testele sunt concepute pentru a măsura abilitățile elevilor de a aplica cele învățate în situații reale, iar prima testare a avut loc în anul 2000. În cadrul Programului Internațional de Evaluare a Elevilor – PISA 2018 au participat peste 612 000 de elevi din 79 de țări sau regiuni economice.

Includerea Republicii Moldova printre țările în care se fac asemenea măsurări este de o importanță aparte, iar periodicitatea cu care se fac aceste măsurări ne lasă să vedem încotro mergem, care este impactul politicilor de educație, cum se vede implicarea instituțiilor statului în organizarea și finanțarea proceselor de educație și la ce ne putem aștepta peste zece-cinci-sprezece ani, atunci când copiii supuși testelor PISA vor merge să se angajeze în câmpul muncii.

Ultima măsurare a abilităților elevilor de a aplica cele învățate în situații reale în Moldova s-a produs acum un an, însă rezultatele acestor măsurări s-au făcut publice spre sfârșitul anului 2019. În Republica Moldova, circa 5 300 de elevi din 236 de instituții de învățământ au fost testați la citire/lectură, matematică și științe, acesta fiind al treilea ciclu de testare la care participă Republica Moldova, precedentele fiind PISA 2009 și PISA 2015.

Conform rezultatelor, Republica Moldova este una dintre cele 16 țări care, în evaluarea PISA 2018, au reușit performanța de a nu descrește punctajele medii la nici unul dintre domeniile evaluate, comparativ cu ciclurile anterioare de participare. Totodată, Moldova este una dintre cele 7 țări

care au înregistrat o creștere a rezultatelor la fiecare domeniu și la fiecare ciclu de participare.

Partea slabă a lucrurilor însă e că punctajul mediu înregistrat de Republica Moldova în toate ciclurile PISA încă rămâne mai mic decât punctajul mediu al țărilor ce fac parte din Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD).

La ultima evaluare, cea din anul 2018, Republica Moldova a înregistrat un punctaj mediu de 424 de puncte la citire/lectură, 421 de puncte la matematică și 428 de puncte la științe, comparativ cu media OECD – 487 de puncte la citire/lectură și 489 de puncte la matematică și la științe. În evaluarea PISA 2018 s-a înregistrat cea mai mică diferență între punctajul mediu OECD și punctajul mediu al Republicii Moldova la fiecare dintre domeniile evaluate. Astfel, performanțele R. Moldova în anul 2018 sunt similare cu cele înregistrate de România, Bulgaria, Muntenegru, Chile sau Uruguay. Țările lider în Programul PISA 2018 sunt Singapore, Japonia și Estonia.

În general, în ultimul deceniu, R. Moldova a înregistrat progrese semnificative în realizarea obiectivului ca toți elevii să atingă nivelul minim de competență la citire/lectură. Re-

zultatele PISA 2018 arată că R. Moldova este una din cele 4 țări care au reușit să descrească, cu peste 10 la sută, numărul elevilor ce nu ating nivelul minim de competență la citire/lectură. Cu toate acestea, 43 la sută de elevi din R. Moldova nu ating nivelul minim de competență la domeniile citire/lectură și la științe, iar 50 la sută de elevi – la matematică. În medie, în rândul țărilor OECD aproximativ 23 la sută de elevi nu ating nivelul minim de competență la citire/lectură, științe sau matematică.

Prin urmare, R. Moldova este printre puținele țări care reușesc să mențină analfabetismul funcțional la cote joase.

Analfabet funcțional este un copil care poate să citească un text, dar care atunci când este întrebat un lucru factual din text nu știe să răspundă, pentru că nu se descurcă să înțeleagă ce i s-a comunicat cu acel text. O astfel de persoană nu are deprinderi academice funcționale, nu poate interacționa cu cartea și cu școala. Nu va putea urma nici educație liceală. Înseamnă abandon școlar.

Odată ajunși pe piața muncii, cu acești oameni nu poți să generezi industrii sănătoase bazate pe competențe cognitive, industrii scumpe care ge-

nerează profit, industrii din domeniul serviciilor digitale.

Problema se leagă de politici de stat și de calitatea forței de muncă pe care tu o vei avea când acești copii vor împlini 18 ani.

O analiză a acestui fenomen explică că oamenii cu mai multă educație sunt mai antreprenoriali, pot să contribuie la dezvoltarea acelor industrii la care sunt calificați sau, în cel mai rău caz, sunt pur și simplu forță de muncă, dar calificată, care dezvoltă nu începutul lanțului de producție, ci finalul lanțului de producție. Adică nu ai tăietor de lemne, ci producători de mobilă. Nu ai tinichigii, ci industrie auto. Cu cât ești mai spre sfârșitul lanțului de producție, cu atât trebuie să fii mai calificat.

Un studiu realizat în România bunăoară arată că dacă ar fi cu 5 la sută mai mulți absolvenți de facultate, PIB-ul României ar fi cu 3,6 la sută mai mare în 2025, iar eliminarea analfabetismului funcțional până în 2030 ar putea duce la o creștere economică inclusivă a României de peste 200% din PIB-ul actual.

Este limpede că aceste concluzii sunt valabile și pentru Republica Moldova, doar că, evident, cifrele ar fi puțin diferite.

Constantin OLTEANU

Finanțarea deficitului bugetar, diminuarea exporturilor, dar și insuficiența forței de muncă – principalele provocări în 2020

În anul 2019 economia Republicii Moldova a fost pe un trend pozitiv, însă semnale de accelerare nu a înregistrat. Aceasta rămâne vulnerabilă la șocurile externe și evenimentele politice din țară. Astfel, în anul 2020 principalele provocări pentru R. Moldova vizează finanțarea deficitului bugetar, deficitului forței de muncă, dar și diminuarea exporturilor.

Deficitul bugetului public național (BPN) este planificat la nivelul de 3,3% din PIB, care trezește îngrijorări privind caracterul electoral al acestuia, cu repercusiuni asupra stabilității finanțelor publice și creșterii economice pe termen mediu și lung.

Economiștii de la Expert Grup susțin că în urma excluderii influenței asupra deficitului a proiectelor finanțate din surse externe, nivelul planificat al deficitului se încadrează în regula bugetar-fiscală stabilită în legea finanțelor publice de 2,5% din PIB calculat fără granturi. Din această sumă, deficitul aferent proiectelor investiționale finanțate din contul împrumuturilor externe va constitui 4,8 miliarde de lei sau 65,3%. Respectiv, deficitul bugetar pe componenta de bază va fi de 2,6 miliarde de lei sau 34,7% din deficitul total al bugetului de stat, ceea ce constituie 1,1% din PIB-ul scontat pentru anul 2020.

Principalele surse de finanțare a deficitului bugetului de stat sunt surse externe, intrări nete din împrumuturi externe pentru suport bugetar și implementarea proiectelor finanțate din surse externe (FMI, UE, BM, România). Din surse interne sunt emisiunile de valori mobiliare de stat și mijloacele din privatizarea patrimoniului public. Totodată, dacă ținem cont că regula permite depășirea nivelului-limită al deficitului bugetului public național, doar condițiile existenței surselor reale de finanțare a proiectelor de investiții capitale finanțate din surse externe, există riscuri reale ca prognozele Guvernului să nu se realizeze. În primul rând, programul de asistență FMI se termină în martie 2020, iar practica generală a acestei instituții este de a nu negocia/aproba acorduri în anii electorali, ori 2020 este un an electoral. În al doilea rând, intervine condiționarea asistenței financiare de către Uniunea Europeană prin implementarea măsurilor anticorupție, asigurarea statului de drept, continuarea reformelor structurale, în special reforma justiției, condiționalități susținute de Banca Mondială în Moldova, ori programul de guvernare actual nu conține anga-

jamente clare pe nici una din aceste componente. O altă sursă de risc ține de creșterea împrumuturilor Guvernului de la băncile comerciale prin emiterea valorilor mobiliare de stat, fapt ce ar putea submina creditarea sectorului privat (băncile vor prefera să-și canalizeze lichiditățile spre plasamente practic fără risc în detrimentul sectorului real, care în condițiile încetinirii economice din 2020 ar putea prezenta mai multe riscuri).

„Din momentul anunțării inițiativelor sociale apare întrebarea cât sunt ele de realizabile. Pentru că la adoptarea bugetului s-a constatat o creștere a deficitului bugetar cu peste un miliard de lei în comparație cu bugetul elaborat de Guvernul Sandu. În prezent acesta este de peste 7 miliarde de lei. Or, precedentul Guvern urma să acopere deficitul bugetar din surse externe, preponderent venite din UE”, a explicat în cadrul emisiunii “15 minute de realism economic”, analistul IDIS Viitorul, Ion Tăbărbă.

NIVELUL POPULAȚIEI OCUPATE ARATĂ DEFICITUL FORȚEI DE MUNCĂ

Statistica ajustată privind populația ocupată publicată de către Biroul Național de Statistică în 2019 indică asupra creșterii deficitului forței de muncă. Diminuarea populației se manifestă printr-o ofertă mai scăzută pe piața muncii, care în același timp este însoțită de o creștere în ultimii ani a cererii din partea companiilor. Discrepanța dintre cererea și oferta forței de muncă se observă și în statistica locurilor vacante. În ultimii ani numărul locurilor înregistrate de către Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă s-a majorat de la 6 mii în 2016 la 12-14 mii în anul curent. Printre consecințele majore a deficitului forței de muncă se numără creșterea mai rapidă a salariilor decât productivitatea muncii, ceea ce se întâmplă deja în R. Moldova, precum și scăderea atractivității țării pentru investitorii străini.

„Din luna septembrie a anului 2019, Biroul Național de Statistică a început publicarea indicatorilor privind populația și piața muncii în corespundere cu rezultatele recensământului din 2014. Ajustarea acestor indicatori a dus la revizuirea metodologiei de calcul a indicilor privind piața muncii și la reexaminarea numărului populației ocupate. Astfel, conform statisticii revizuite, numărul populației ocupate în R. Moldova a variat între 829 mii în primele trei luni ale anului 2019 și 910 mii în ultimele trei luni ale anului. Numărul populației ocupate conform noii statistici s-a diminuat cu aproximativ

30%, față de anul precedent, când numărul populației ocupate era de peste 1,2 mil. persoane conform datelor oficiale. De asemenea, ajustarea metodologiei privind piața muncii a dus la faptul că unii indicatori nu mai sunt comparabili. De exemplu, conform statisticii noi ponderea ocupării informale a scăzut la 25% din totalul populației ocupate de la 35% în conformitate cu metodologia precedentă. Astfel, ajustarea statisticii populației scoate în evidență contractarea semnificativă a forței de muncă în Republica Moldova”, se arată în publicația Realitatea Economică.

DINAMICA EXPORTURILOR, PE TREND NEGATIV

Atât factorii economici interni, cât și externi de natură obiectivă, indică asupra eventualei accentuări a deficitului de cont curent al balanței de plăți pentru perioada următoare. Perspectiva dată este determinată de reducerea cererii agregate la principalii parteneri comerciali, fapt ce va influența negativ dinamica exporturilor moldovenești (deși, reducerea consumului intern concomitent cu diminuarea importurilor ar putea influența într-un mod pozitiv balanța comercială). Însă, reducerea remiterilor, stagnarea investițiilor străine și declinul anticipat al asistenței externe nu vor mai fi capabile să echilibreze componentele deficitului de cont curent, fapt ce ar putea pune presiuni asupra monedei și datoriei externe. Exporturile Republicii Moldova au început să resimtă temperarea cererii externe, înregistrând în perioada ianuarie-octombrie 2019 o creștere mediocră de doar 3,4% comparativ cu anul trecut. Exporturile sunt pe linia de plutire doar grație livrărilor spre Turcia, în timp ce exporturile spre UE au înregistrat scăderi, iar cele spre CSI au înregistrat valori pozitive urmare a sporirii re-exporturilor. Pe lângă aceste evoluții îngrijorătoare, mai constatăm și un șir de carențe ce țin de concentrarea exporturilor, atât în profil geografic, cât și sub aspectul structurii produselor exportate. Acest lucru este agravat de faptul că exporturile date înglobează în sine o valoare adăugată destul de joasă (fie produse agricole primare, fie produse industriale prelucrate în regim de lohn), relevând astfel nivelul scăzut al competitivității producătorilor autohtoni, fapt ce subminează sustenabilitatea exporturilor per ansamblu. În aceste condiții este iminentă o reevaluare a paradigmei de stimulare a exporturilor, în mod particular pe dimensiunile ce implică o competitivitate sporită și o valoare adăugată mai înaltă.

Victor URSU

Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații Comisiei Naționale a Pieței Financiare, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md

Premierul Ion Chicu: Moldova va accepta doar acele condiții ale FMI care nu contravin intereselor naționale

Prim-ministrul Ion Chicu susține că Moldova va accepta doar acele condiții ale FMI care nu contravin intereselor naționale. Potrivit agenției INFOTAG, despre aceasta el a declarat luni seară la emisiunea “Punctul pe azi” de la postul de televiziune TVR Moldova.

El a amintit că, în prezent, Moldova are un program cu FMI, pe care Chișinăul îl realizează pe deplin.

“De asemenea, sunt îndeplinite condițiile pentru obținerea celei de-a doua tranșe din asistența macrofinanciară de 100 de milioane de euro de la Uniunea Europeană. Pentru această tranșă există atât condiții speciale, cât și generale, inclusiv prezența unui acord cu FMI, asigurarea democrației etc. Vom face tot posibilul pentru a menține relațiile cu FMI, dar dacă Fondul va insista asupra unor condiții care sunt inacceptabile pentru noi, atunci putem renunța la aceste condiții și la sprijinul financiar extern. Dacă misiunea va înainta cerințe pe care nu le putem accepta, aceasta ar însemna o rupere a relațiilor cu FMI. Am declarat și suntem convingși în continuare că putem accepta doar acele condiții care nu contravin intereselor naționale și nu sunt în detrimentul economiei și cetățenilor Republicii Moldova. Nu încheiem acorduri cu parteneri străini cu orice preț”, a subliniat Chicu.

Potrivit lui, atât autoritățile moldovenești, cât și FMI dau dovadă de flexibilitate, astfel că programul actual cu Fondul poate fi finalizat cu succes în martie, iar în aprilie ar putea fi lansat un nou program, discuțiile pe marginea acestuia urmând să înceapă în curând.

Vorbind despre riscurile existente în relațiile cu FMI, a cărei misiune de experți se află în această săptămână în Moldova, Chicu a remarcat cerința preliminară a FMI de a majora tarifele interne la gaz.

“Este zero probabilitate că vom accepta majorarea tarifelor, pentru că nu există temeie economică. De la 1 ianuarie cumpărăm gazul de la “Gazprom” cu un preț esențial mai mic, de aceea nu există absolut nicio întemeiere pentru a majora tarifele. Al doilea risc ține de faptul dacă va accepta sau nu FMI dorința noastră de a investi în infrastructura drumurilor. Încă discutăm. Atestăm cu satisfacție o flexibilitate și aici”, a spus premierul.

El și-a exprimat speranța că se va reuși depășirea divergențelor, iar relația cu FMI va continua. În opinia sa, “nu există riscul ca Republica Moldova să fie izolată pe plan extern, pentru că acest lucru nu mai depinde de voința unor politicieni”.

Experții europeni recomandă autorităților Moldovei să implice părțile interesate în elaborarea proiectului de lege privind reforma justiției

La elaborarea proiectului de lege privind reforma justiției trebuie să se implice toate părțile interesate și este inacceptabilă grăbirea procesului doar pentru a reuși să se remită proiectul la Comisia de la Veneția pentru examinare.

Potrivit agenției INFOTAG cu referire la surse din cadrul Guvernului, această opinie a fost exprimată în ajun de experții Consiliului Europei (CoE) la întrevvedere la Chișinău cu prim-ministrul Ion Chicu. Experții fac parte din grupul de lucru ad-hoc, creat de CoE pentru a oferi Moldovei susținere în implementarea reformei judiciare.

Premierul a mulțumit CoE pentru sprijinul oferit și a reiterat că îmbunătățirea sistemului juridic este prioritară pentru Guvernul Republicii Moldova.

Șeful grupului de lucru, directorul Directoratului General pentru Drepturile Omului și Statul de Drept, Christos Giakoumopoulos, a subliniat că experții sunt gata să ajute specialiștii moldoveni “să minimizeze riscurile, să ofere sprijinul necesar Republicii Moldova, în materie de consultanță, dar și asistență tehnică pentru implementarea cu succes a reformei justiției”.

Potrivit lui, Guvernul trebuie să asigure un proces veritabil de discuții publice a proiectelor de lege cu toate părțile interesate, inclusiv cu judecătorii și societatea civilă.

“Ulterior, proiectul va putea fi remis Comisiei de la Veneția pentru expertiză. Totodată, este inacceptabilă grăbirea procesului doar pentru a reuși să se remită Comisiei de la Veneția pentru examinare, în cadrul ședinței plenare din luna martie”, au remarcat reprezentanții CoE.

CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770.

Poșta Moldovei: PM21700

EDITOR:

Instituția Publică Ediția Periodică

CAPITAL MARKET

Nr. de înregistrare:

1003600114204, 27 octombrie 2003

FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ

A PIEȚEI FINANCIARE

REDACTOR-ȘEF:

Ghenadie TUDOREANU

Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR:

Lilia ALCAZĂ

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com

TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Vasile Alecsandri, 115

(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

Cod IBAN: MD69VI00022249111050MDL

BC “Victoriabank”, SA., fil.11, Chișinău,

BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției

«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.

Orice articol publicat în “Capital Market” reflectă punctul

de vedere al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se

permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia “Edit Tipar Grup” SRL

Interviu oferit instituțiilor mass-media din Republica Moldova de către guvernatorul Băncii Naționale a Moldovei, Octavian Armașu

TVR MOLDOVA

– Cât de reală ar fi redirecționarea spre investiții în economie a unei bune părți din rezervele valutare ale țării?

– Înainte de toate, voi menționa că nivelul actual al activelor oficiale de rezervă – aproape 3,053 mld dolari SUA – corespunde tuturor criteriilor de suficiență și asigură circa 4,7 luni de importuri prognozate de mărfuri și servicii (nivelul minim recomandat este 3 luni). Aceasta acoperă integral datoria publică externă pe termen scurt și, în acest fel, susține credibilitatea Republicii Moldova pe plan internațional.

Pentru un răspuns explicit, voi concretiza ce reprezintă activele oficiale de rezervă. Acestea sunt activele pe care Banca Națională le poate utiliza și controla în orice moment pentru a susține balanța de plăți, pentru a gestiona cursul de schimb prin intervenție în piață, pentru a menține încrederea în moneda națională și în economia națională în general. Totodată, să nu uităm că nivelul rezervelor internaționale influențează capacitatea unei economii de a atrage împrumuturi externe. Scăderea rezervelor se răsfrânge negativ asupra economiei, afectează ratingul de țară al R. Moldova și încrederea investitorilor străini.

Potrivit Legii cu privire la Banca Națională a Moldovei, rezervele internaționale sunt menținute de Banca Națională la un nivel adecvat pentru realizarea politicii monetare și valutare a statului. În acest sens, BNM în concordanță cu practicile internaționale, apreciază suficiența rezervelor internaționale prin prisma mai multor indicatori: acoperirea unei perioade adecvate de import, gradul de acoperire a datoriei externe pe termen scurt, a masei monetare etc.

În prezent, nivelul de rezerve este unul adecvat pentru sustenabilitatea viitoare a rezervelor internaționale. Astfel, utilizarea unei părți din rezervele internaționale, cu o ulterioară conversie a acestora în monedă națională și majorare a cheltuielilor în economie, ar prejudicia considerabil obiectivul fundamental al BNM – asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. Ca urmare, R. Moldova s-ar confrunta cu o inflație cu impact negativ asupra economiei.

Totodată, asemenea operațiuni contravin legislației în vigoare, potrivit căreia Banca Națională nu poate acorda asistență financiară statului.

RADIO CHIȘINĂU

– Există sau nu posibilitatea ca, în condițiile în care ar fi suspendată finanțarea externă a R. Moldova, Guvernul să poată utiliza anumite fonduri din rezerva valutară a țării?

– La această întrebare, practic, am răspuns mai sus. Voi menționa că legea interzice creditarea statului. Legea spune că „Banca Națională nu va acorda împrumuturi și garanții sub orice formă statului sau organelor acestuia, inclusiv prin procurarea pe piața primară a valorilor mobiliare de stat sau prin acordarea de credite overnight”. Asta deoarece rezervele valutare acoperă și banii în circulație, iar dacă vom credita statul din resursele respective, vom avea în circulație bani neacoperiți, ceea ce va afecta stabilitatea prețurilor. Or, tocmai asigurarea și menținerea stabilității prețurilor este obiectivul fundamental al Băncii Naționale.

MOLDOVA9

– În ce măsură ultima decizie de politică monetară a BNM, prin care rata de bază a fost redusă cu 2 p.p., pune în evidență capacitatea băncii centrale de a lua decizii independente? A fost sau nu influențată această decizie de presiuni din exterior, inclusiv politice?

– Ultima decizie de politică monetară a Băncii Naționale reflectă întocmai prognoza noastră anterioară referitor la evoluția inflației. Totodată, voi menționa că banca centrală a anunțat de mai multe ori despre necesitatea ajustării politicii monetare în direcția unei relaxări spre finele anului curent. Și asta pentru că în 2020 se așteaptă o reducere a inflației. Decizia a fost votată unanim în Comitetul executiv și a avut drept scop de a menține inflația în intervalul de variație al țintei de 5,0 la sută, ceea ce constituie o situație optimă pentru dezvoltarea economiei naționale.

Toate deciziile de politică monetară au la bază o analiză complexă a situației macroeconomice, inclusiv scenariile rezultate din mai multe modele matematice. Prin urmare, nu pot fi invocate eventuale presiuni politice. Banca Națională este o instituție independentă și va continua să dea dovadă de profesionalism și să dezvolte sectorul financiar-bancar pentru a-l face mai stabil și de încredere.

«ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ» (LOGOS-PRESS)

– Când Banca Națională planifică să treacă de la prognozarea inflației la țintirea acesteia? Este, în general, capabilă BNM (la etapa actuală de dezvoltare a economiei și a sistemului politic din R. Moldova) să treacă de la declarațiile despre intenția de a menține stabilitatea prețurilor la o garanție reală a faptului că ritmurile inflației nu vor devia mai mult decât este prevăzut?

– Însăși ultima decizie de politică monetară, prin diminuarea ratei de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt până la 5,5 la sută anual, reflectă un răspuns la întrebarea dumneavoastră.

Așa cum am spus mai sus, această decizie a avut drept scop menținerea inflației în coridor, alături de stimularea activității economice interne.

Pentru anul 2020, este examinată oportunitatea diminuării potențiale, în continuare, a valorii instrumentelor de politică monetară. Această oportunitate vizează crearea condițiilor monetare capabile să mențină inflația în intervalul de variație de $\pm 1,5$ puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0 la sută pe termen mediu. Astfel, prin țintirea inflației BNM atinge stabilitatea prețurilor.

AGORA

– Conducerea BNM declara recent că „după reformarea profundă a sistemului financiar-bancar din ultimii trei ani, a venit timpul dezvoltării pieței financiare”. Unul dintre cele mai dinamice instrumente pe piața financiară internațională sunt platformele de crowdfunding (lending, investment), prin care cetățenii și startup-urile au acces la finanțare. În R. Moldova, aceste platforme fac primii pași și se confruntă cu blocaje în reglementare. Totodată, noul proiect de lege privind OCN va bloca în totalitate funcționarea acestor platforme în Moldova. Ce acțiuni planifică BNM pentru a depăși acest blocaj și să stimuleze dezvoltarea platformelor de crowdlending și crowdinvesting?

– Banca Națională susține intermedierea financiară și dezvoltarea pieței de creditare bancară, iar segmentul de creditare nebancaară este supravegheat și reglementat de Comisia Națională a Pieței Financiare. Voi menționa că operarea platformelor de crowdfunding bazate pe împrumuturi sau investiții reprezintă o sferă nouă de activitate. Soluțiile de finanțare alternativă își fortifică pozițiile în economiile dezvoltate și orientate spre inovații, o asemenea dezvoltare se datorează răspândirii modelului de economie participativă care creează oportunități de a dispune mai eficient și mai liber de „produsele” comunității, chiar și de banii acestora. Asemenea modele de afaceri prezintă avantaje, dar și riscuri.

În condițiile mandatului deținut, Banca Națională este limitată în ceea ce ține de acțiuni de stimulare a dezvoltării platformelor de crowdlending și crowdinvesting. Totuși, în limita atribuțiilor sale, Banca Națională a Moldovei a creat un grup de lucru interdepartamental care analizează evoluțiile pe plan internațional și național în domeniul crowdfunding-ului.

CAPITAL MARKET

– Cum evaluează BNM, în calitate de acționar principal al Depozitarului Central UNIC (DCU), rezultatele preliminare ale activității DCU și care sunt provocările pentru perioada următoare?

– Rezultatele obținute de Depozitarul Central Unic vorbesc de la sine. DCU a fost creat în aprilie 2018. În doar patru luni de la fondare, în iulie 2018, DCU a reușit să inițieze operațiuni cu valori mobiliare de stat și instrumentele BNM. Din mai 2019, DCU a lansat operațiunile cu valorile mobiliare emise de societățile pe acțiuni. A fost asigurată conexiunea cu societățile de investiții nebancaare și Bursa de valori, astfel încât toate operațiunile bursiere sunt decontate de DCU.

În aceeași perioadă, DCU a recepționat registrele băncilor și companiilor de asigurări, pentru care se oferă întregul spectru de servicii, începând de la extrasele din cont și listele acționarilor și până la decontarea tranzacțiilor încheiate în afara bursei. În lunile noiembrie-decembrie 2019, DCU a recepționat alte circa 60 de registre ale companiilor admise spre tranzacționare la bursă. Ca urmare, dispare necesitatea de a efectua transferul valorilor mobiliare din sistemele societăților de registru în sistemele de decontare – o procedură anacronică, care dura câteva zile și se efectua printr-un schimb de documente pe suport de hârtie.

Au fost optimizate mecanismele de executare a operațiunilor cu instrumente financiare. Decontările și plățile sunt automatizate. Este asi-

gurat un nivel înalt de securitate și continuitate. Băncile și societățile de investiții nebancaare au posibilitatea să efectueze operațiuni on-line, la distanță. Investitorii pot beneficia de anumite servicii atât la ghișeul DCU, cât și la oficiile băncilor și societăților de investiții nebancaare.

Dacă e să vorbim de provocări, unul din obiectivele-cheie ale DCU este stimularea pieței de capital și extinderea operațiunilor cu valori mobiliare. Beneficiile oferite DCU trebuie să fie resimțite de participanții pieței, de societățile pe acțiuni și de investitori. Doar în acest caz va crește interesul față de investițiile în instrumente financiare.

Proiectele de viitor ale DCU sunt la fel de ambițioase. În primul rând, urmează a fi instituite conexiuni cu depozitari centrali din străinătate. Acest fapt va facilita semnificativ investițiile străine în valorile mobiliare emise în R. Moldova. În al doilea rând, este planificată crearea unei platforme pentru investitorii privați, care va permite, spre exemplu, ca orice cetățean al țării să procure valori mobiliare de stat. Și nu în ultimul rând, DCU va continua să îmbunătățească mecanismele de decontare și de interacțiune cu participanții pieței, așa încât orice investiție în instrumente financiare să fie efectuată repede, în condiții de maximă siguranță și la prețuri scăzute.

PROIECTUL ONLINE «ПРО ВСЕ»

– Cum evalueți șansele agenților economici, care au deținut surse financiare în conturile curente la INVESTPRIVATBANK, de a le recupera, cel puțin, parțial, având în vedere că în cei zece ani de implementare a procedurii de faliment, o parte semnificativă din proprietatea băncii a fost vândută, iar agenților nu le-au fost returnate nicio parte din mijloace?

– Procesul de lichidare a BC „INVESTPRIVATBANK” SA este la etapa de finalizare. Potrivit informațiilor și prognozelor prezentate de lichidatorul BC „INVESTPRIVATBANK” SA în proces de lichidare, mijloacele ce, eventual, vor fi încasate în urma valorificării activelor rămase, ar putea fi insuficiente pentru onorarea integrală a clasei de creanțe „credite acordate băncii după numirea lichidatorului”, care în prezent se achită conform ordinii priorităților stabilite prin Legea instituțiilor financiare. Actualmente, banca în lichidare achită creanțele către Ministerul Finanțelor, având în vedere că ministerul a subrogat Banca de Economii SA în relațiile cu BC „INVESTPRIVATBANK” SA conform Legii privind unele măsuri suplimentare de asigurare a stabilității financiare din 30.09.2011.

REUTERS

– Cât de posibil e ca în anul 2020 BNM să înainteze băncilor licențiate cerințe de majorare a capitalului social? Cum guvernatorul BNM argumentează raționalitatea unei asemenea acțiuni din partea regulatorului sau, dimpotrivă, a menținerii capitalului social la nivelul actual?

– În prezent, conform prevederilor Legii privind activitatea băncilor și Regulamentului cu privire la licențierea băncilor și sucursalelor băncilor din alt stat, mărimea capitalului minim necesar este de 200.0 mil. lei.

De menționat că deținerea nivelului minim de capital este o cerință pentru acordarea și menținerea licențelor băncilor. Capitalul care reflectă acoperirea riscurilor la care sunt expuse băncile este valoarea fondurilor proprii și indicatorul rata fondurilor proprii (calculat ca raport dintre fondurile proprii și cuantumul expunerii la risc) reflectând capacitatea băncilor de absorbție a riscurilor.

La situația din 30.11.2019, mărimea fondurilor proprii variază de la 213.6 mil. lei până la 3060.6 mil. lei, iar rata fondurilor proprii pe sectorul bancar este de 25.9 la sută, depășind cu mult limita minimă admisibilă de 10 la sută. Aceasta variază la bănci între 19.5 la sută și 55.7 la sută. Toate băncile respectă atât limita ratei fondurilor proprii totale, cât și rata fondurilor proprii luând în considerație amortizoarele de capital necesare pentru a preveni și atenua riscul macroprudențial sau riscul sistemic.

Astfel, în prezent nu se observă o necesitate a majorării nivelului minim de capital, însă este necesar ca acesta să fie gestionat corect de către bănci, inclusiv prin utilizarea rațională a procesului intern de evaluare a adecvării capitalului.

INFOTAG

– Care este scenariul următor al regulatorului în legătură cu vinderea acțiunilor FinComBank și Energbank? Prevede oare acesta reducerea prețului acțiunilor, posibilitatea achiziționării de către investitorii străini care va necesita permisiunea BNM, răscumpărarea de către emitenți sau retragerea licenței?

– Intervenția BNM la această etapă se referă la supravegherea procesului, examinarea cererilor aferente prelungirii termenelor de înstrăinare în cazul cumulării prevederilor legale în acest sens, și după caz, examinarea seturilor depuse de către eventuali achizitori potențiali, în scopul eliberării aprobării prealabile a achiziționării acestor acțiuni.

În cazul în care acțiunile respective nu vor fi înstrăinate de către acționari și ulterior de către bancă (acțiunile nou-emise), urmează a fi aplicate prevederile Legii privind activitatea băncilor.

În prezent, există investitori interesați de procurarea acțiunilor băncilor respective. Suntem în proces de examinare.

BĂNCI & FINANȚE. PROFIT

– În bugetul pentru anul 2020 granturilor și împrumuturilor externe le revin 10,07 mld lei. Resursele respective vor duce la o majorare semnificativă a rezervelor valutare ale BNM, care vor necesita să fie convertite și

utilizate pentru finanțarea proiectelor de dezvoltare a infrastructurii. În mod indirect, acest fapt va duce la majorarea masei monetare, care va crea presiuni inflaționiste. Ce va aplica regulatorul pentru atenuarea acestora, în afară de rata de bază și rezerva obligatorie?

– Banca Națională stabilește și promovează politica monetară și valutară în scopul realizării obiectivului său fundamental – asigurarea și menținerea stabilității prețurilor. În acest sens, banca centrală implementează regimul țintirii directe a inflației, conform Strategiei politicii monetare a BNM pe termen mediu. Potrivit documentului, ținta inflației, calculată în baza indicelui prețurilor de consum, este de 5% anual cu o posibilă deviere de +/- 1.5 puncte procentuale.

Atingerea țintei se realizează prin utilizarea instrumentului principal de politică monetară – operațiunile de piață deschisă. În același timp, BNM utilizează instrumente auxiliare de politică monetară precum: facilitățile permanente, norma rezervelor obligatorii și intervențiile pe piața valutară. Totodată, deciziile de politică monetară ale BNM se bazează pe următoarele elemente-cheie: proiecția inflației și economiei naționale bazată pe modele cantitative, prognoza prețurilor reglementate și factorilor determinanți ai inflației, conjunctura economică internațională și analiza condițiilor monetare reale, inclusiv a ratelor dobânzilor și agregatelor monetare, analiza piețelor monetară, valutară, a politicii fiscale și bugetare etc., precum și pe alte elemente care pot influența procesul inflaționist.

Astfel, în cadrul politicii monetare aplicat de BNM, pe parcursul anului calendaristic sunt efectuate patru runde trimestriale de prognoză a inflației. În baza prognozei inflației, Comitetul executiv al BNM adoptă deciziile de politică monetară pe care le publică în ziua adoptării. Între aceste runde, există încă patru ședințe ale Comitetului executiv al BNM cu privire la promovarea politicii monetare ce vizează Calendarul ședințelor CE a BNM cu privire la promovarea politicii monetare.

În acest fel, BNM monitorizează și anticipează evoluțiile macroeconomice interne și cele externe, riscurile și incertitudinile asociate evoluției inflației pe termen scurt și mediu, și, prin aplicarea la momentul oportun a instrumentelor de politică monetară, își realizează mandatul său legal – asigurarea și menținerea stabilității prețurilor.

MOLDPRES

– Se constată o creștere exponențială a împrumuturilor pentru imobil și de consum. În 2009 creditele de consum constituiau 1 miliard de lei, iar în 2019 acestea însumează deja 5 miliarde de lei. Acum zece ani suma creditelor noi acordate de bănci era de 104 milioane de lei, iar în doar 9 luni ale 2019 suma creditelor noi acordate de bănci a depășit 2,6 miliarde de lei. În ce măsură prezintă un risc de supra-îndatorare această creștere a creditării persoanelor fizice? Există plăți restante și cum sunt gestionate? Credeți că în cazul creșterii supra-îndatorării persoanelor fizice ar fi cazul adoptării unei legi privind insolabilitatea persoanelor fizice?

– Creșterea creditării ipotecare este, sub multe aspecte, un lucru benefic. Înainte de toate, prin faptul că permite multor familii să locuiască de pe acum în propriile locuințe. Dar, desigur, o creștere exagerată a creditării în domeniu și o eventuală relaxare a standardelor de creditare poate duce la un nivel înalt de îndatorare a gospodăriilor. Totuși în Republica Moldova ponderea în PIB a creditelor acordate este relativ mică – 20.08% în trimestrul II 2019 – în comparație cu țările în curs de dezvoltare (60-70%) și cele dezvoltate (aproximativ 100%).

În ultima perioadă se înregistrează o creștere a creditelor acordate pentru procurarea sau construcția imobilului și a creditelor de consum. Dacă analizăm dinamica creditelor pe ramuri pe parcursul a zece luni ale anului 2019, constatăm că majorarea portofoliului de credite pe sector bancar (+4,568.7 mil. lei) se datorează în mare parte creșterii portofoliului creditelor acordate pentru procurarea sau construcția imobilului cu 1,942.1 mil. lei (49.2 la sută) și a creditelor de consum cu 1,520.4 mil. lei (29.7 la sută).

Voi preciza că momentan calitatea acestor credite este favorabilă. Creditele acordate pentru procurarea sau construcția imobilului și creditele de consum clasificate în categorii neperformante dețin ponderi mici în total credite acordate în ramurile respective – 2.5 la sută și, respectiv, 3.9 la sută față de rata totală a creditelor neperformante de 10 la sută.

Calitatea creditelor sunt monitorizate de către BNM în cadrul procesului de supraveghere a băncilor.

NEWSMAKER

– Instituțiile financiare internaționale prognozează pentru anul viitor o criză financiară la nivel mondial, dar și la cel regional, o recesiune și reducerea consumului. Cum apreciați eventualele consecințe ale acestora pentru moneda națională, nivelul inflației și ce măsuri intenționați să întreprindeți în legătură cu acest fapt?

– Banca Națională, după cum știți, a realizat o agendă de reforme rezultative menite să facă băncile mai rezistente în fața riscurilor, inclusiv în situații de criză. Astfel, a fost creat un cadru nou privind cerințele de capital, gestiunea riscurilor, guvernarea corporativă etc.

Așadar, în prezent, băncile pot să reziste la șocurile financiare și să continue să-și îndeplinească funcția principală în economie, cea de intermediere financiară.

Suplimentar, BNM, în aria atribuțiilor sale, este în proces de consolidare a funcției de menținere a stabilității financiare prin prevenirea și atenuarea riscurilor de natură sistemică. În acest sens, au fost constituite amortizoare de capital – cerințe suplimentare de capital pentru bănci menite să absoarbă eventuale pierderi provenite din materializarea riscurilor sistemice structurale și ciclice.

De asemenea, în 2019 a devenit funcțional Comitetul Național de Stabilitate Financiară după reorganizarea efectuată urmarea aprobării legii cu privire la activitatea acestuia. Comitetul respectiv a fost creat în scop de coordonare a realizării politicii macroprudențiale, de prevenire, reducere sau eliminare a riscurilor care amenință stabilitatea financiară la nivel de sistem, precum și de gestionare a situațiilor de criză financiară sistemică.

În acest fel, cadrul și instrumentarul pentru prevenirea și gestionarea crizelor financiare a fost îmbunătățit. Astfel, Banca Națională analizează și evaluează permanent riscurile care ar putea periclita stabilitatea sistemului bancar, în vederea aplicării instrumentelor și măsurilor anticipative pentru prevenirea materializării riscurilor în sistemul financiar.

REALITATEA

– Microcreditarea. Se atestă o rată tot mai mare de îndatorări. Dacă se prevede sau, cel puțin, cum ar putea fi restricționată într-un oarecare mod activitatea companiilor de microcreditare, astfel încât să fie evitată incapacitatea de plată a populației?

– Banca Națională analizează și monitorizează atent situația creditării populației în aria atribuțiilor sale. Totuși Organizațiile de Creditare Nebancară (organizațiile de microfinanțare și companiile de leasing financiar) sunt reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Pieței Financiare. În prezent, CNPF a elaborat un proiect pentru modificarea unor legi, care include prevederi ce au drept scop protejarea consumatorilor – persoane fizice de riscul de supraîndatorare. Proiectul prevede, între altele, măsuri referitoare la:

- limitarea costurilor totale ale creditului ne-bancar sau leasing financiar în mărime care să nu depășească valoarea de plată conform contractului respectiv;
- pentru împrumuturile în valoare de până la 50 mii lei (acordate persoanelor fizice consumatori), interzicerea:

- efectuării schimbărilor clauzelor contractuale respective care ca efect măresc obligația pecuniară inițială a consumatorului respectiv;
- încheierii oricărui alte acte juridice cu același debitor care ca efect măresc obligația pecuniară totală a acestuia, până la stingerea obligației de rambursare a creditului ne-bancar curent și expirarea a cel puțin 10 zile lucrătoare de la această acțiune.

- reglementarea de către CNPF a creditării responsabile, inclusiv privind condițiile și modul de evaluare a capacității clientului de rambursare a creditului ne-bancar și/sau leasing financiar, gradul de acoperire cu gaj, criteriile aferente raportului serviciului datoriei la venitul debitorului;
- introducerea și creșterea semnificativă a sancțiunilor pecuniare asupra OCN, astfel încât acestea să fie „eficiente, proporționale și cu caracter de descurajare”.

Conform CNPF, propunerile au drept scop protejarea consumatorilor – persoane fizice de riscul de supraîndatorare, de exemplu, prin limitarea dreptului OCN de a „renegocia” în dezavantajul clientului condițiile contractuale (mecanismul de „rollover”), care duc la o supraplată continuă a acestuia față de OCN.

DESCHIDE

– Recent subiectul blocării conturilor unor agenți economici din regiunea transnistreană în băncile din R. Moldova a trezit mai multe semne de întrebare în spațiul public. Ulterior, BNM a venit cu unele explicații și asigurări că pentru cei care respectă legea nu sunt aplicate sancțiuni. Ne puteți detalia subiectul și concomitent să ne spuneți dacă au fost transmise mesaje sau solicitări ca sistemul bancar din regiunea separatistă să fie integrat cu cel al autorităților constituționale de la Chișinău?

– În contextul procesului de reintegrare a R. Moldova, chestiunile care vizează domeniul bancar sunt discutate în cadrul subgrupurilor de lucru pentru probleme bancare, din care fac parte reprezentanți atât de la Chișinău, inclusiv din partea Băncii Naționale a Moldovei, cât și de la Tiraspol. Este important de menționat că din partea Chișinăului, coordonarea activității acestui subgrup de lucru este asigurată de către Biroul politic de reintegrare din cadrul Cancelariei de Stat a Republicii Moldova.

Astfel, Banca Națională a Moldovei promovează și va continua să promoveze activ dezvoltarea unui sistem bancar stabil, sigur și puternic, în strictă conformitate cu legislația Republicii Moldova și în corespondență cu cele mai bune practici internaționale.

Cât despre conlucrarea băncilor licențiate din R. Moldova cu agenții economici, inclusiv cu cei din stânga Nistrului, voi reitera că băncile își tratează clienții în mod echitabil, singura condiție fiind respectarea legislației.

Interviu a fost realizat în baza întrebărilor adresate de către instituțiile mass-media și site-urile de știri din Republica Moldova, urmare solicitării BNM.

Banca Națională mulțumește tuturor redacțiilor pentru participare și rămâne deschisă pentru repetarea acestui format de comunicare pe viitor.

Statistica tranzacțiilor înregistrate pe piața reglementată în perioada 13.01.2020 - 17.01.2020

Data tranzacției	Codul ISIN	Denumirea emitentului	Valori mobiliare	Prețul	Volumul	Valoarea nominală	Emisia	% din emisie	Tipul tranzacției
13.01.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	26	2 998,00	77 948,00	200,00	1037634	0,00	Cumparare vinzare
13.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	133	199,39	26 518,87	100,00	1315442	0,01	Cumparare vinzare
13.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	150	199,39	29 908,50	100,00	1315442	0,01	Cumparare vinzare
14.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	915	199,40	182 451,00	100,00	1315442	0,07	Cumparare vinzare
14.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	1913	199,40	381 452,20	100,00	1315442	0,15	Cumparare vinzare
14.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	1594	199,40	317 843,60	100,00	1315442	0,12	Cumparare vinzare
16.01.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	62	2 998,00	185 876,00	200,00	1037634	0,01	Cumparare vinzare
17.01.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	38	3 000,00	114 000,00	200,00	1037634	0,00	Cumparare vinzare
17.01.2020	MD14AGIB1008	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	62	3 000,00	186 000,00	200,00	1037634	0,01	Cumparare vinzare
17.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	10	199,38	1 993,80	100,00	1315442	0,00	Cumparare vinzare
17.01.2020	MD14BFCM1001	SA "BANCA DE FINANTE SI COMERT"	150	199,38	29 907,00	100,00	1315442	0,01	Cumparare vinzare

Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF pentru data de 13.01.2020 - 17.01.2020

Tipul tranzacției: Vânzare-Cumpărare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	IGIENA-PLUS SA	MD14IGIE1007	1	1	351	3 510,00	0,28
2	COMBINATUL AUTO NR.4 DIN CHIȘINĂU SA	MD14AUBI1000	10	1	155	930,00	0,02
3	TIREX-PETROL	MD14TIRP1008	6	1	81	486,00	0,00
4	AUTO-MOTO-VELO-START	MD14AMVS1004	2	6	362	362,00	0,01
5	ICAM	MD14CIMA1009	5	2	1630	7 335,00	0,00
6	INTERAUTOTRANS	MD14INAU1006	20	1	1817	18 170,00	0,60
Tipul tranzacției: Moștenire							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	VOLAN-AUTOTRANS SA	MD14VOLA1009	10	1	180	1 800,00	0,05
2	CMMM NR.1 SA	MD14MOCN1006	10	1	69595	695 950,00	41,30
3	INTERPARES PRIM SA	MD14ASIP1008	1	1	746	746,00	0,00
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt soți, rude sau afini pînă la gradul II inclusiv							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	REGISTRATOR-CENTR SA	MD14REGC1002	10	1	17852	178 520,00	28,11
2	VOLAN-AUTOTRANS SA	MD14VOLA1009	10	2	300	3 000,00	0,09
3	MOLDAGROCONSTRUCȚIA SA	MD14MOLC1008	100	1	574	57 400,00	0,90
4	ASICON SA	MD14ASIC1003	10	1	55412	554 120,00	0,00
Tipul tranzacției: Vânzare-cumpărare conform prevederilor art. II alin. (3) din Legea nr.163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	CORPORAȚIA DE FINANȚARE RURALĂ	MD14RURA1001	75	1	144	43 200,00	0,24
2	CORPORAȚIA DE FIN. RUR	MD14RURA1001	75	42	8721	3 871 300,00	14,78
3	AJUTORUL	MD14AJUT1009	10	1	1	10,00	0,00
4	NEPTUN-M	MD14PTUN1006	10	1	8100	81 000,00	0,12
Tipul tranzacției: Distribuirea valorilor mobiliare în cazul partajului bunurilor în formă de valori mobiliare							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	ENERGBANK	MD14ENER1001	50	1	958	23 950,00	0,05
2	CMMM NR.1 SA	MD14MOCN1006	10	1	69595	695 950,00	41,30
Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sînt rude sau afini de gradul III ori mai mare sau între persoane care nu sînt rude							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	NEPTUN-M	MD14PTUN1006	10	1	9	90,00	0,00
Tipul tranzacției:							
Nr. d/o	Denumirea emitentului	ISIN	Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei	Numărul de tranzacții înregistrate, un.	Numărul total de VM tranzacționate, un.	Volumul total al tranzacțiilor, lei	Ponderea VM în numărul total al acestora în circulație, %
1	BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA	MD14AGIB1008	200	1	20	4000,00	0,00

Stimate acționar a „UNIVERSUL” SA

Ofertantul multiplu în componență: Covaliov-Rusu Georgeta Mihail, (or. Orhei str. C. Stamati nr. 2/F), Rusu Pavel Gheorghe, (or. Orhei str. C. Stamati nr. 2/F), Muntean Serghei Ion, (or. Orhei str. Manole 14) anunța intenția de a efectua oferta de preluare benevolă.

Ofertantul multiplu deține 23325 (acțiuni ordinare nominative de clasa I, cod ISIN MD14UNIV1001, cu valoarea nominală de 10 lei fiecare, emise de „UNIVERSUL” SA, reprezentând 87,69% din volumul total de acțiuni cu drept de vot ale emitentului. Ofertantul confirmă absența persoanelor care acționează în mod concertat cu ofertantul sau emitentul în ceea ce privește oferta.

Emitentul: Societatea pe acțiuni „UNIVERSUL” (MD-3501, Republica Moldova, or. Orhei, str. Mihai Eminescu 7 IDNO: 1003606001038)

Obiectul ofertei de preluare: 3 275 acțiuni ale emitentului „UNIVERSUL” SA (ISIN MD14UNIV1001).

Prețul propus: 10,00 lei per acțiune.

Termenul de acțiune a ofertei: 21 zile calendaristice din data publicării anunțului privind oferta de preluare.

Intermediarul care va deservi oferta: Societatea de Investiții „VALINVEST” SA (IDNO – 1003600030744, MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău str. Ghenadie Iablocikin, 5/1), Licența de categoria “C”, Seria CNPF nr. 000810 eliberată la 11.02.2015 pe termen nelimitat.

CITIȚI PROSPECTUL OFERTEI DE PRELUARE ÎNAINTE DE A VINDE ACȚIUNILE.

Doritorii pot lua cunoștință cu conținutul prospectului Ofertei de preluare pe parcursul termenului de acțiune a Ofertei la adresa:

MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău str. Ghenadie Iablocikin, 5/1, la sediul Intermediarului Societății de Investiții “VALINVEST” SA precum și MD-3501, Republica Moldova, or. Orhei, str. Mihai Eminescu 7, la sediul Emitentului: “UNIVERSUL” SA.

Consiliul SA «Direcția Specializată în Restaurări»

a aprobat hotărârea privind convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acestora, pe 07 februarie 2020 pe adresa mun. Chișinău, str. Mesager, 11. Înregistrarea acționarilor de la 10-30 până la 10-55. Începutul adunării 11-00.

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

- Majorarea capitalului social a societății prin intermediul emisiunii suplimentare închise de acțiuni.
- Aprobarea rezultatelor emisiunii suplimentare închise și a listei preliminare a subscriturilor.
- Aprobarea modificărilor în statutul societății.
- Autentificarea semnăturilor Președintelui și secretarului în procesul verbal al adunării generale.

Lista acționarilor este întocmită la situația de 21 ianuarie 2020. Toate materialele pentru ordinea de zi a adunării generale a acționarilor vor fi expuse cu 10 zile înainte de ținerea ei, de la 11-00 până la 13-00 pe adresa mun. Chișinău, str. Mesager, 11.

Acționarii se vor prezenta cu actele ce vor confirma identitatea lor, iar reprezentanții cu procura întocmită în conformitate cu legislația în vigoare și actul de identitate.

Cu respect, Consiliul Societății

În atenția acționarilor SA „ASITO DIRECT”!

Adunarea generală extraordinară a acționarilor SA „ASITO DIRECT” convocată pentru data de 14.01.2020, orele 9.00 pe adresa mun. Chișinău, str. Burebista 108 nu a avut loc din motivul lipsei cvorumului necesar stabilit de legislația în vigoare și Statutul Societății. În temeiul Deciziei Consiliului Societății SA „ASITO DIRECT” din 15.01.2020 se anunță convocarea Adunării generale extraordinare repetate a acționarilor SA „ASITO DIRECT” SA cu prezența acționarilor, care va avea loc la data de 03.02.2020, ora 9.00 pe adresa: mun. Chișinău, str. Burebista 108.

ORDINEA DE ZI:

- Modificarea Statutului SA „ASITO DIRECT”.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală extraordinară este perfectată la situația din 20.12.2019. Înregistrarea participanților la adunare va fi efectuată între orele 8.30 – 08.50. Începerea adunării la orele 09.00.

Familiarizarea cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor va avea loc începând cu data de 23.01.2020 în zilele lucrătoare (luni-vineri) între orele 10.00 – 16.00 pe adresa mun. Chișinău, str. Burebista nr. 108. Persoana responsabilă de prezentare a materialelor – Ana Cazacu.

Pentru a participa la adunare e necesar prezentarea documentului de identitate, iar pentru reprezentanții acționarilor actul de identitate și actul care atestă împuternicirile acordate autentificat în modul stabilit de legislația în vigoare.

Stimate acționar al BCR Chișinău S.A.!

Vă aducem la cunoștință că, în conformitate cu Hotărârea Consiliului de Supraveghere al Băncii (proces verbal nr. 1 din 21 ianuarie 2020), la data de 7 februarie 2020, orele 11.00, la sediul BCR SA, Calea Victoriei nr. 15, sector 3, București, România, va avea loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor BCR Chișinău S.A.,

CU URMĂTOAREA ORDINE DE ZI:

1. Aprobarea Bugetului de venituri și cheltuieli aferent anului 2020
2. Aprobarea tranzacțiilor cu persoanele afiliate
3. Modificarea nivelului de aprobare a Politicii de Remunerare

Forma de desfășurare a adunării – cu prezența acționarului.

Inregistrarea acționarilor participanți va avea loc între orele 10.30-11.00.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor BCR Chisinau SA va fi întocmită la data de 24.01.2020.

Acționarii pot să facă cunoștința cu materialele aferente ordinea de zi la adresa Calea Victoriei nr. 15, sector 3, București, România, începând cu data de 24.01.2020, între orele 9.00-16.00.

În atenția acționarilor ÎM "Tirex Petrol" SA!

La 30.12.2019 a avut loc ședința Consiliului Societății, care a adoptat următoarele

DECIZII:

A achita dividende intermediare din profitul net obținut de ÎM "Tirex Petrol" SA în primele trei trimestre ale anului 2019 în felul următor:

- suma de 18 579 712 lei – la plata dividendelor, unde mărimea dividendelor plătită pentru o acțiune va constitui 1,00 leu;

Lista acționarilor care au dreptul de a primi dividende intermediare este întocmită la data de 16.12.2019; Achitarea dividendelor persoanelor juridice și persoanelor fizice, la decizia acestora, se efectuează prin transfer bancar conform rechizitelor comunicate de acționari, iar persoanelor fizice ce nu au deschise conturi bancare – în numerar.

Achitarea dividendelor se va efectua începând cu 01.02.2020.

În atenția acționarilor "EV-CUȘLARI" S.A.!

Organul executiv al Societății în temeiul deciziei din 11.01.2020, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, pentru data de 25.02.2020, pe adresa: str. Zapadnaia, 12, mun. Comrat.

ORDINEA DE ZI:

1. Privind alegerea organului executiv al Societății.
2. Privind alegerea membrilor Consiliului Societății.
3. Privind alegerea membrilor Comisiei de cenzori a Societății.
4. Privind aprobarea Statutului Societății în redacție nouă.
5. Privind schimbarea sediului Societății.
6. Privind autentificarea procesului verbal al adunării generale a acționarilor.

Înregistrarea acționarilor: 10-00.

Începutul adunării: 10-30.

Lista acționarilor, cu dreptul de a participa la adunarea generală este întocmită la data de 13.01.2020.

Acționarii pot lua cunoștință cu materialele ordinea de zi a adunării generale începând cu data de 14.02.2020, pe adresa: str. Zapadnaia, 12, mun. Comrat, în zilele de lucru de la 16-00 până la 17-00.

Acționarii vor avea asupra lor pașaportul sau buletinul de identitate, iar în cazul transmiterii dreptului de vot – procură autentificată în modul stabilit.

S.A. „RED-Nord”

Consiliul Societății anunță convocarea Adunării extraordinare a acționarilor S.A. „RED-Nord” în data de 30 ianuarie 2020, ora 11:00, la sediul Agenției Proprietății Publice din mun. Chișinău, Piața Marii Adunări Naționale 1, biroul 354. Forma de ținere a Adunării generale – cu prezența acționarilor.

ORDINEA DE ZI:

1. Cu privire la încetarea înainte de termen a împrumuturilor membrilor Consiliului societății și ale Comisiei de cenzori;
2. Cu privire la stabilirea cuantumului retribuției muncii membrilor Consiliului societății, ale Comisiei de cenzori și ale reprezentantului statului;
3. Cu privire la alegerea membrilor Consiliului societății și Comisiei de cenzori;
4. Aprobarea Regulamentului Consiliului Societății pe Acțiuni "RED-Nord";
5. Aprobarea Regulamentului Comisiei de Cenzori a Societății pe Acțiuni „RED-Nord”.

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară a acționarilor va fi perfectată la data de 20.01.2020.

Înregistrarea acționarilor va fi între orele 10.30-11.00.

Acționarii se pot familiariza cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor pe adresa: mun. Bălți, str. Ștefan cel Mare, 180 „A” în perioada 20 – 29 ianuarie 2020, între orele 8:00 – 17:00, la secretarul Consiliului Societății, dl. Maxim Negru (tel. 068084982).

Stimate acționar a „TOCUȘOR” S.A.

AVIZ CU PRIVIRE LA INTENȚIA PRIVIND EFECTUAREA OFERTEI DE PRELUARE BENEVOLĂ A ACȚIUNILOR EMITENTULUI „TOCUȘOR” S.A.

DOIBANI VALERIU, (IDNP 0962802549029, str. Nicolae Dimo, 21, ap. 67, mun. Chișinău, Republica Moldova), care până la anunțarea ofertei de preluare benevolă împreună cu persoanele cu care activează în mod concertat deține 182553 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot a „TOCUȘOR” S.A. (în continuare „Ofertant”) anunță oferta de preluare benevolă pe piața secundară a valorilor mobiliare, obiectul căreia îl constituie 56 392 acțiuni ordinare nominative cu drept de vot, cu valoarea nominală de 20 lei fiecare, cod ISIN MD14TO-CU1000, emise de „TOCUȘOR” S.A., IDNO 1003600055693; adresa juridică: MD-2001, str. Academiei, 15, mun. Chișinău, Republica Moldova, la prețul de 25,00 (douăzeci și cinci lei 00 bani) lei per acțiune, cu termen de acțiune a ofertei de preluare benevolă de 15 zile calendaristice din data anunțării ofertei prezente.

Oferta de preluare benevolă va fi deservită de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., IDNO 1003600091448; data înregistrării 26.11.2008, licența de Societate de Investiții de categoria „B”, nr. 000808 din 11.02.2015 pe termen nelimitat.

Propunerile de vânzare se vor recepționa zilnic între orele 9:00–12:00 și 14:00-17:00 cu excepția zilelor de odihnă și zilelor de sărbătoare nelucrătoare, de către Societatea de Investiții C. B. „DAAC Invest” S.A., la adresa: MD-2069, Republica Moldova, mun. Chișinău, str. Calea Leșilor 10, of. 14.

Telefoanele de contact: /37322/ 50 83 51; 74 15 72.

Citiți prospectul Ofertei de preluare benevolă înainte de a vinde acțiunile.

SUPLIMENTAR

Pentru vânzarea valorilor mobiliare, acționarii vor prezenta actul de identitate în original și în copie.

În cazul în care vânzarea acțiunilor se va face prin reprezentant, se va prezenta procura de reprezentare, perfectată (autentificată) notarial în conformitate cu legislația în vigoare.

Intermediar Societatea de Investiții C.B. „DAAC Invest” S.A.; Ofertant Doibani Valeriu.

Stimați acționari ai SA “BAZA TRANSPORT AUTO-35”!

Vă aducem la cunoștință, că în conformitate cu Hotărârea Consiliului SA BTA-35 la data de 06 februarie 2020 va avea loc Adunarea extraordinară a acționarilor SA BTA-35. Începutul adunării – ora 16:00, pe adresa or. Sîngerei, str. 1 mai, 27 – sediul companiei.

ORDINEA DE ZI:

1. Modificarea și completarea Statutului din 03.06.2008 pct. 2 prin includerea activităților economice: Importul și comercializarea cu ridicata și/sau cu amanuntul a benzinei, motorinei/ și/sau a gazului lichefiat la stațiile de alimentare; Producerea gazelor naturale; transportul gazelor naturale; distribuția gazelor naturale; stocarea gazelor naturale; furnizarea gazelor naturale; furnizarea gazelor naturale comprimate pentru vehicule la stațiile de alimentare; Comercializarea combustibililor gazoși, prin conducte; Comerț cu ridicata nespecializat; Activități de închiriere și leasing de autoturisme și autovehicule rutiere ușoare; Intermedieri în comerțul cu produse diverse; Comerț cu amănuntul prin intermediul caselor de comenzi sau prin Internet; Alte lucrări de instalații pentru construcții; Alte lucrări speciale de construcții n. C.A.; Lucrări de construcție a clădirilor rezidențiale și nerezidențiale; Depozitari; Activități ale agențiilor de publicitate.

INFORMAȚII SUPLIMENTARE:

– adunarea se desfășoară cu prezența acționarilor

– pentru a participa la Adunarea extraordinară acționarii vor prezenta actul de identitate, iar reprezentanții acestora – și procura sau mandatul, autentificate în modul stabilit de lege.

– înregistrarea participanților la adunare – între orele 15:00-15:50.

– acționarii pot face cunoștință cu materialele ordinea de zi a adunării începând cu data de 27.01.2020, în zilele lucrătoare pe adresa: or. Sîngerei, str. 1 mai, 27, etaj 2, oficiul 202, între orele 10:00 – 16:00, pauză de masă 12:00 – 13:00.

Informații la telefon (0262)2-53-05.

STIMATI ACTIONERI SA “VIITORUL NOSTRU”!

Organul de conducere SA “VIITORUL NOSTRU” va pune la cunoștință, ca în legătura cu hotărârea consiliului societății SA “VIITORUL NOSTRU” (Proces-Verbal №01 din 17 ianuarie 2020) adunarea anuală extraordinară a acționarilor va avea loc pe data de 05 februarie 2020 pe adresa: **Bubuieci, str. Gospodarilor 1A.**

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea garanțiilor de asigurare a creditului și plăților aferente referitoare la creditul solicitat de la Mobiasbanca – OTP Group S.A. de către compania Ecofarm-Prod SRL (IDNO 1017600030905) în sumă de pînă la 257 509 EUR pe un termen de pînă la 120 luni.
2. Desemnarea și împrumutarea persoanei autorizate de a semna contractul de fidejusiune, contractul de ipotecă și gaj, precum și orice alte documente solicitate de bancă în legătură cu creditul solicitat de către Ecofarm-Prod SRL (IDNO 1017600030905).

Inregistrării se începe – 9.00, Înregistrarea de închide – 9.55. Deschiderea adunării – 10.00.

Lista acționarilor, cu drept de participare la adunarea extraordinară a acționarilor, întocmită la 24 ianuarie 2020.

Acționarii ce doresc să ia cunoștința cu materialele ordinea de zi a adunării extraordinare se pot adresa pe adresa Bubuieci, str. Gospodarilor 1A, începând cu data de 24 ianuarie 2020 de la ora 11.00 pînă la 14.00

Acționarii pentru participarea la adunarea extraordinară vor avea nevoie să prezinte buletinul de identitate.

SA «Pan – Com»

объявляет о том, что 10.12.2019 г. состоялось внеочередное Общее Собрание Акционеров АО «Pan – Com», проводимое по адресу: м. Кишинэу, ул. Киев 16/1. Зарегистрировались и присутствовали акционеры с 139189 акциями – Кворум – 100%.

ВЫПИСКА ИЗ ПРОТОКОЛА ВНЕОЧЕРЕДНОГО ОБЩЕГО СОБРАНИЯ АКЦИОНЕРОВ О ПРИНЯТЫХ РЕШЕНИЯХ:

1. Заложить в “Procreditbank” SA следующее недвижимое имущество: коммерческое строение расположенное по адресу: м. Кишинэу ул. Киев 16/1, кадастровый номер 0100424.021.01; согласно залоговой стоимости утвержденной банком, в целях обеспечения лимита соответствующего Контракта.
2. Заложить в “Procreditbank” SA Автомобиль Volvo XC40 R – Design T4 2.0. 190 л.с. AWD (536ACR50C119) VIN код: YV1XZACVCK2138204, год выпуска 2019 – цвет красный фьюжн, государственный регистрационный номер TNW 464 в целях обеспечения лимита соответствующего Контракта.
3. Уполномочить Директора SA “Pan – Com” – Мунтян Т. Н., подписать дополнительные соглашения к кредитному Договору и все необходимые документы, связанные с исполнением запроса по запрошенному кредиту.

Протокол Внеочередного Общего Собрания Акционеров SA “Pan – Com” утвержден, подписан и заверен ревизионной комиссией.

Совет Общества.

Spre atenția acționarilor “TRACOM” S.A.

Pe data de 27 decembrie 2019 s-a desfășurat Adunarea Generală extraordinară a acționarilor “TRACOM” S.A., la care

S-AU LUAT URMĂTOARELE DECIZII:

- I. Încetarea înainte de termen a împrumuturilor membrilor Consiliului Societății și Comisiei de Cenzori.
- II. Stabilirea cuantumului remunerării muncii:
 - a) fiecărui membru ai Consiliului Societății în mărime de trei salarii minime pe țară, lunar;
 - b) fiecărui membru ai Comisiei de Cenzori: recompensă unică bănească în mărime de trei salarii minime pe țară, anual;
 - c) reprezentantului statului în mărime de trei salarii minime pe țară, lunar.
- III. Alegerea membrilor Consiliului Societății și ale Comisiei de Cenzori: Conform rezultatelor votului cumulativ în componența Consiliului Societății pe o perioadă de patru ani au fost aleși:
 1. Ion GÎLCĂ, Șef Direcție administrare corporativă, metodologii și reglementări, Agenția Proprietății Publice;
 2. Mihai BOTNARI, Consultant superior, Direcția administrare corporativă, metodologii și reglementări, Agenția Proprietății Publice;
 3. Elvira PLUTA, Consultant superior, Secția regională proprietate publică Sud, Direcția relații funciare și bunuri imobile, Agenția Proprietății Publice;
 4. Vasile BOTICA, Șef direcție politici bugetare sectoriale, Ministerul Finanțelor;
 5. Ion RĂULEȚ, Consultant principal, Direcția politici economice și mediul de afaceri, Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Conform rezultatelor votului simplu în componența Comisiei de Cenzori pe o perioadă de cinci ani au fost aleși:

1. Alina BOȚOC, Șef adjunct, Direcția privatizare și postprivatizare, Agenția Proprietății Publice;
2. Silvia CEMERTAN, Consultant principal, Direcția reglementarea contabilității și auditului în sectorul corporativ, Ministerul Finanțelor;
3. Vladimir DIMITRIU, Consultant principal, Secția financiar-administrativă, Ministerul Economiei și Infrastructurii.

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

2

Финансирование бюджетного дефицита, сокращение экспорта, недостаток рабочей силы – основные вызовы в 2020 году

3

Президент Национального банка Молдовы Октавиан Армашу отвечает на вопросы СМИ Республики Молдова

4

НБМ и НКФР при поддержке Фонда надлежащего управления при правительстве Великобритании объединили усилия для повышения финансовой грамотности населения

Хотите знать, что такое кредит и как избежать закрепитивности, понять, как работает финансовая система Республики Молдова, и узнать, как повысить доходы путем собственных инвестиций? На эти и другие вопросы вы найдете ответы в серии информационных материалов, публикуемых с 20 января Национальным банком Молдовы (НБМ) совместно с Национальной комиссией по финансовому рынку (НКФР).

«Финансовая грамотность необходима, поскольку сегодня финансовые продукты развиваются быстрее, чем знания и навыки людей», – отметил президент НБМ Октавиан Армашу. Глава НБМ подчеркнул, что «понимание рисков, которые влечет за собой каждый финансовый продукт, является самым сильным инструментом, который мы можем предоставить в распоряжение населения, чтобы предупредить финансовый кризис. Когда мы берем кредит, мы должны понимать все риски, связанные с ним, и объективно оценивать свою способность его вернуть».

В свою очередь председатель НКФР Валериу Кицан отметил, что «значение финансовой грамотности из года в год становится все очевиднее, особенно на фоне социально-экономического развития и вызовов, характерных для стран переходного периода. Таким образом, чтобы поддержать рост ответственности потребителей и повысить их доверие к финан-

Învățată
Dă sens banilor

BNM, CNPF cu suportul Fondului pentru Buna Guvernare al Guvernului Marii Britanii și-au unit eforturile în educația financiară a populației

dasensbanilor | www.bnm.md, www.cnpf.md, www.expert-grup.org

совым продуктам и услугам, необходимо вовлечение властей в процесс информирования и повышения финансовой грамотности как составной части реформ в сфере регулирования и надзора».

За последние три года объем выданных физическим лицам банковских кредитов вырос на 7,5 млрд леев, а количество банковских карт в обороте – более чем на 450 тысяч.

С другой стороны, за этот же период в секторе небанковского кредитования отмечен рост числа получателей займов примерно на 360 тысяч, что означает, что три года подряд организации небанковского кредитования выдавали как ми-

нимум один новый кредит каждую минуту. Такая динамика говорит о быстром росте использования населением финансовых продуктов. Поэтому требуется более высокий уровень финансовых знаний, чтобы предупредить возможные риски, в том числе и закрепитивности.

Так, аналитические материалы будут отражать информацию о самых основных понятиях и финансовых продуктах, таких как инфляция, фактическая годовая процентная ставка, потребительский кредит, финансовый лизинг, страхование и так далее. Материалы будут публиковаться в течение следующих двух месяцев, они бу-

дут доступны на сайтах организаторов: www.bnm.md, www.cnpf.md и www.expert-grup.org.

В то же время кампания будет проводиться на странице проекта Învățată! Dă sens banilor в Facebook (<https://www.facebook.com/dasensbanilor/>), а также в других социальных сетях. На темы, затронутые в материалах, будут проводиться конкурсы, победители которых получат призы.

Первый аналитический материал из этой серии рассказывает о финансовой системе, с ним можно ознакомиться на вышеуказанных сайтах. Публикация этих материалов является продолжением проекта повышения финансовой грамотности Învățată! Dă sens banilor.

Курс валют на 22.01.2020 г.

Валюта	Ставка	Курс
USD	1	17.6060
EUR	1	19.5542
UAH	1	0.7257
RON	1	4.0921
RUB	1	0.2851

CAPITAL Market

ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

ziarulcm@gmail.com

тел.: 022 22-12-87;

факс: 022 22-05-03

Внимание читателей!

Газеты Capital Market можно приобрести в следующих региональных киосках Moldpresa в:

Бельцах: №132; 133; 156

Комрате: №169

Кагуле: №170

Оргееве: №150

Хынчештах: №161

Сороках: №223

Кроме того, любой номер газеты или копию можно приобрести в редакции газеты Capital Market по адресу: Кишинев, ул. В. Александри, 115.

ВНИМАНИЮ КОМПАНИЙ – СУБЪЕКТОВ ПУБЛИЧНОГО ИНТЕРЕСА!

Оператор Официального механизма накопления информации IP Capital Market сообщает, что механизм накопления информации функционирует по электронному адресу: <http://emittent-msi.market.md>.

Телефоны для справок:

022 221287, 022 229445

Подпишись!

Подпишись на газету Capital Market в любом отделении «Poșta Moldovei» страны или у наших распространителей:

Moldpresa (022) 222221

Press Inform-Curier (022) 237187

“Ediții Periodice” (022) 233740

ПРИГЛАШАЕМ К СОТРУДНИЧЕСТВУ!

Периодическое издание «Capital Market» приглашает к сотрудничеству рекламодателей, рекламные агентства и агентов.

Контактный телефон – 022 22 9445,

email – gt@capital.market.md

Moldpresa®
Tu alegi, noi difuzăm!

Решения Административного совета Национальной комиссии по финансовому рынку

В ходе очередного заседания 15 января Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ:

- Разрешение на допуск к торгам на регулируемом рынке ценных бумаг, выпущенных SA MUGUREAN.
- Разрешение реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью Акционерного общества RENAME-PLUS, по решению внеочередного общего собрания акционеров от 05.11.2019.
- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью, записей об исключении ценных бумаг, выпущенных ранее акционерными обществами:
 - MOLDLOTO, в количестве 58876 простых именных акций;
 - UBC, в количестве 804311 простых именных акций.
- Переоформление лицензии AEI MIHĂILENI на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций, путем замены приложения к лицензии с расширением ее действия на близлежащие административно-территориальные единицы: район Дрокия; район Дондюшаны; район Глодень; район Единцы; муниципий Бельцы.
- Отзыв лицензии AEI SADIC на право осуществления деятельности в сфере ссудо-сберегательных ассоциаций категории «А», в связи с добровольным отказом от лицензии.
- Выдача трастовым компаниям BV FIDUCIAR INVEST SA и ECON-RENAȘTERE SA предварительного согласия на приобретение государственных ценных бумаг.
- Разрешение государственной регистрации устава AEI SUSLENI (утвержденного общим собранием членов от 11.12.2019) в новой редакции.
- Выдача страховому-перестраховому брокеру SUCCES

ASIG SRL лицензии на право осуществления посреднической деятельности в страховании и/или перестраховании на неограниченный срок.

- Согласие на назначение Галины Гораш управляющей BAR SUCCES ASIG и делегирование полномочий главного бухгалтера данного брокера компании DYNAMIC EXPERT SRL.
- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашурас ссудо-сберегательной ассоциации CIUCIULENI-CREDIT и страховых агентов: ASIG AUTO PLUS SRL, CAPITAL EXPERT SRL и FORTASIG SRL.

НАДЗОР

- НКФР приняла к сведению решение совета общества SA MOLDA SIG от 24.12.19 о созыве внеочередного общего собрания акционеров 16 января 2020 года по вопросу «Назначение аудиторской компании и установление размера вознаграждения за ее услуги».
- Распоряжение о проведении тематической проверки активов и пассивов ASITO DIRECT SA по состоянию на 15.01.2020, а также проверки исполнения Постановления НКФР №57/17/2018 об отзыве лицензии CIA ASITO DIRECT SA.
- Одобрение решения выставить на продажу на регулируемом рынке посредством Фондовой биржи Молдовы, начиная с 16.01.2020, пакета вновь выпущенных акций в размере 480 тысяч акций MOLDA SIG SA, на условиях решения страховщика №01-20-d от 11.01.2020.

В ходе очередного заседания 20 января

Административный совет Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР), наделенный компетенцией согласно рамочному закону, принял решения в сфере небанковского финансового рынка, в частности:

АВТОРИЗАЦИЯ:

- Регистрация в Государственном реестре ценных бумаг исключения ценных бумаг, выпущенных ранее акционерными обществами:

- TRANSPORT, в количестве 6759 простых именных акций, в результате ликвидации;
- FABRICA DE CONSERVE FLOREȘTI, в количестве 177269 простых именных акций, в результате ликвидации;
- REUPIES, в количестве 1107838 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью;
- ELMERON, в количестве 201276 простых именных акций, в результате реорганизации путем преобразования в общество с ограниченной ответственностью.
- Проспект добровольного предложения на получение контроля, объявленного оферентом Валериу Дойбань, предметом которого является приобретение 56392 простых именных акций, выпущенных SA TOCUȘOR из мун. Кишинева, по цене 25,00 леев/акция, сроком действия 15 дней с момента объявления.
- Проспект добровольного предложения на получение контроля, объявленного оферентами Павлом Русу, Джорджетой Ковалев-Русу и Сергеем Мунтян, предметом которого является приобретение 3275 простых именных акций, выпущенных SA UNIVERSUL из мун. Кишинева, по цене 10,00 леев/акция, сроком действия 21 день с момента объявления.
- Регистрация в Реестре страховых агентов и агентов банкашурас Страхового агента FARMASIG SRL.
- Предварительное утверждение субъекта аудита MOLDAUDITING SRL (с командой, одобренной Постановлением НКФР №48/6 от 07.10.2019) для проведения аудита в целях надзора в компании CA GENERAL ASIGURĂRI SA.
- Согласие на проведение финансового аудита в CIA TRANSELIT SA компанией AUDIT-CONCRET SA.
- Согласие на избрание Татьяны Лозан на должность главного бухгалтера компании INTACT ASIGURĂRI GENERALE SA. Также утверждены лица, назначенные на должности членов аудиторской комиссии в той же компании.
- Согласие на проведение финансового аудита в INTACT ASIGURĂRI GENERALE SA Аудиторским обществом PRIMAUDIT COMPANY SRL.

Пресс-служба НКФР

Урок математики показывает, насколько хороши будут работники в будущем

Мы привыкли говорить об экономике, оперируя единицами измерения в лехах, тоннах, литрах, метрах, баррелях или пакетах акций. И здесь нет никакой ошибки. Просто все это находится в конце нашего пути к успеху, в том числе экономическому. Правильно и то, что развитие экономики не зависит только от того, как мы пройдем последний отрезок этого пути. Важны все этапы, которые проходит человек на пути к своему рабочему месту. Чтобы было понятно: оценки, которые мы приносим домой в дневнике, имеют определяющее значение для экономики той или иной страны.

И даже еще проще: образование прямо влияет на качество рабочей силы и достаточно достоверно отражает экономическое развитие государства. Когда говорим об образовании, мы имеем в виду не то, что работник лучше воспитан, чем его начальники или коллеги по работе, а именно уровень его знаний, которые он применяет на своем рабочем месте, оборудованным компьютером и самыми современными технологиями. Плохие оценки и медленное мышление наших детей, закончивших школу, не дадут им в дальнейшем устроиться на работу, не говоря уже о трудоустройстве в компаниях, чья деятельность устремлена в будущее.

Речь идет о сложности проблем, с которыми мы можем столкнуться, если разочаруемся в уровне образования. Надо понимать важность своевременной оценки навыков, и тут мы касаемся программы оценки PISA – международной программы, в которой участвуют подростки в возрасте 15 лет. Конечно, могут сказать, что еще рано делать какие-то выводы, ведь ученику всего 15 лет и он не скоро устроится на работу, а за это время ситуация на рынке труда

может очень сильно измениться. Это правда. Именно из этих соображений выбран именно этот возраст для оценки навыков. Так как еще есть время для того, чтобы в итоге получить молодых специалистов, чье образование отвечает вехам времени.

PISA – это международная программа по оценке образовательных достижений учащихся в виде теста, оценивающего грамотность школьников в разных странах мира и умение применять знания на практике. Тест был разработан Организацией экономического сотрудничества и развития в 1997 году, впервые прошел в 2000 году. Проходит раз в три года по четырём основным направлениям, таким как грамотность чтения, математическая грамотность, грамотность в области естественных наук и компьютерная грамотность. В исследовании 2018 года приняло участие более 612 000 учеников из 79 стран или регионов.

Включение Республики Молдова в число стран, где проводится такой тест, имеет большое значение. Его периодичность позволяет нам увидеть, куда мы движемся, каковы последствия образовательной политики, каково участие

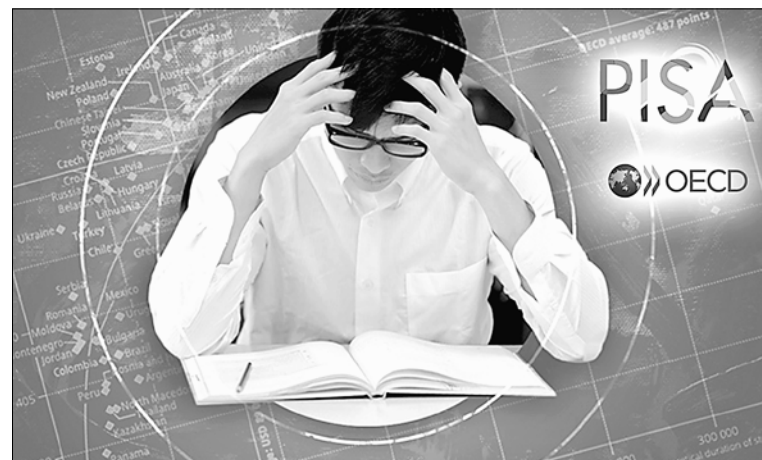
государственных учреждений в организации и финансировании образовательных процессов и чего нам ждать через 10-15 лет, когда ученики, прошедшие тесты PISA, начнут трудоустраиваться.

Последняя такая оценка в Молдове прошла год назад, а ее результаты были обнародованы в конце 2019 года. Около 5 300 учеников из 236 образовательных учреждений прошли тест по указанным направлениям. Это был третий тест в нашей стране, первые прошли в 2009 и 2015 годах.

По результатам теста Молдова вошла в число 16 стран, которым удалось не ухудшить свои показатели по всем оцениваемым направлениям в сравнении с прошлыми тестами. Более того, Молдова вошла в число семи стран, зарегистрировавших рост показателей по каждому направлению за каждый цикл участия в программе.

Плохо то, что пока международный средний рейтинг Молдовы за все пройденные тесты PISA остается на уровне ниже стран, входящих в Организацию экономического сотрудничества и развития (ОЭСР).

В ходе последней оценки знаний в 2018 году средний рейтинг Молдовы составил 424 пунктов по читательской грамотности, 421 пункт по математической грамотности и 428 по естественнонаучной грамотности, в то время как средний показатель ОЭСР – 487 пунктов по читательской грамотности и 489 пунктов по математической грамотности и естественнонаучной грамотности. В ходе теста 2018 года отмечен самый

маленький разрыв между средними показателями ОЭСР и Молдовы по каждому направлению. Показатели Молдовы в 2018 году аналогичны показателям Румынии, Болгарии, Черногории, Чили и Уругвая. Лидерами теста этого года стали Сингапур, Япония и Эстония.

В целом за последнее десятилетие все учащиеся достигли необходимого минимума по читательской грамотности – это впечатляющий прогресс для Молдовы. Результаты теста 2018 года показали, что Молдова стала одной из четырех стран, которым удалось сократить на 10% количество учеников, не дотягивающих до минимального уровня навыков по читательской грамотности. Вместе с тем 43 процента учеников Молдовы не дотягивают до минимального уровня навыков по читательской грамотности и естественнонаучной грамотности, а 50 процентов – по математической грамотности. В среднем среди стран ОЭСР примерно 23 процента учеников не достигают минимального уровня навыков по всем направлениям.

Таким образом, Молдова находится среди тех немногих стран, которым удалось удержать функциональную неграмотность на низком уровне.

Функциональная неграмотность – это когда ребенок может прочитать текст, но не в состоянии ответить на вопросы по тексту, так как не понял, о чем в нем идет речь. Такой человек не умеет применять знания, полученные в школе, не может взаимодействовать с

книгой и школой. Он не может получить лицейское образование, то есть попросту бросает школу.

Такие люди, попадая на рынок труда, не могут создать здоровую экономику, основанную на познавательных навыках, не могут создать прибыльную промышленность.

Проблема связана с государственной политикой и качеством рабочей силы, которая появится, когда эти дети достигнут 18-летия.

Анализ этого явления показывает, что люди с хорошим образованием выказывают больше предпринимательских способностей, могут участвовать в развитии отраслей экономики, в которых обладают нужной квалификацией или, реже, являются просто рабочей силой, но квалифицированной, которая развивает не начало, а конец производственной цепи. То есть он не рубит дрова, а конструирует мебель. Чем ближе к концу производственной цепи, тем большей квалификацией надо обладать.

Исследование, проведенное в Румынии, показало, что если бы выпускников высших учебных заведений было на 5% больше, то ВВП Румынии составил бы на 3,6% больше к 2025 году, ликвидация функциональной неграмотности до 2030 года может привести к росту доли инклюзивной экономики в нынешнем ВВП более чем на 200%.

Очевидно, что эти выводы применимы и к Республике Молдова, разве что цифры разные.

Константин ОЛТЯНУ

Финансирование бюджетного дефицита, сокращение экспорта, недостаток рабочей силы – основные вызовы в 2020 году

В 2019 году в экономике Молдовы отмечалась тенденция роста, хотя без признаков ускорения развития. Экономика страны остается уязвимой перед внешними ударами и внутренними политическими событиями. В 2020 году основные вызовы для Молдовы связаны с бюджетным дефицитом, недостатком рабочей силы и сокращением экспорта.

Публичный национальный бюджет запланирован на уровне 3,3% от ВВП и вызывает беспокойство относительно своего «электорального» характера, что может сказаться на стабильности публичных финансов и экономическом росте в средне- и долгосрочной перспективах.

Экономисты Expert-Grup считают, что в результате исключения влияния на дефицит проектов, финансируемых из внешних источников, запланированный уровень бюджетного дефицита вписывается в налогово-бюджетные правила, установленные Законом о публичных финансах в размере 2,5% от ВВП, рассчитанного без учета грантов. Из этой суммы дефицит, приходящийся на инвестиционные проекты, финансируемые из внешних займов, составит 4,8 млрд леев или 65,3%. Соответственно, базовый компонент бюджетного дефицита составит 2,6 млрд леев или 34,7% от совокупного дефицита государственного бюджета, что составляет 1,1% от ВВП, прогнозируемого на 2020 год. Основными источниками финансирования дефицита государственного бюджета являются внешние источники, поступления от внешних займов, предназначенных для поддержки бюджета и внедрения проектов, финансируемых из внешних источников (Международный валютный фонд (МВФ), Евросоюз, Всемирный банк, Румыния). Среди внутренних источников – это эмиссия государственных ценных бумаг и средства от приватизации публичной собственности. Кроме того, если учесть, что правило позволяет превышение предельного уровня дефицита публичного национального бюджета только при условии наличия реальных источников финансирования проектов капитальных инвестиций, финансируемых из внешних источников, есть риск того, что прогнозы Правительства не осуществляются. В первых, программа помощи МВФ заканчивается в марте 2020 года, при этом фонд обычно не ведет переговоры и не утверждает соглашения в год выборов, каким является 2020 год. Во-вторых, финансовая помощь Европейского союза обусловлена внедрением мер по борьбе с коррупцией, обеспечения правового государства, продолжением структурных реформ, в частности реформы юстиции. Эти условия поддерживает и Всемирный банк, тем более что программа действий нынешних властей не содержит четких обязательств ни по одному из этих условий. Еще одним источником угрозы является увеличение долга Правительства перед коммерческими банками в результате эмиссии государственных ценных бумаг. Это может подорвать кредитование частного сектора (банки предпочитают направлять ликвидность на размещения, не несущие риски, то есть не в реальный сектор, в который на фоне экономического

спада в 2020 году опасно вкладывать средства).

«После того как были заявлены социальные инициативы, встал вопрос, насколько они реализуемы. Ведь при утверждении бюджета выяснилось, что бюджетный дефицит вырос более чем на миллиард леев в сравнении с бюджетом правительства Санду. Сейчас он составляет более 7 млрд леев. Прошлое правительство намерено было покрыть бюджетный дефицит за счет внешних источников, в основном из ЕС», – отметил в ходе программы 15 minute de realism economic аналитик IDIS Viitorul Ион Торня.

КОЛИЧЕСТВО ЗАНЯТОГО НАСЕЛЕНИЯ УКАЗЫВАЕТ НА ДЕФИЦИТ РАБОЧЕЙ СИЛЫ

Статистика по занятому населению, опубликованная Национальным бюро статистики в 2019 году, указывает на рост дефицита рабочей силы. Сокращение населения выражается и в низком предложении на рынке труда, сопряженном ростом за последние годы спроса со стороны компаний. Разрыв между предложением и спросом в сфере рабочей силы наблюдается и в показателе вакантных рабочих мест. В последнее время число вакансий, зарегистрированных Национальным агентством по занятости рабочей силы, выросло с 6 тыс. в 2016 году до 12-14 тыс. в 2019 году. Среди основных последствий недостатка рабочей силы отмечается быстрый рост заработной платы, опережающий производительность труда, и снижение привлекательности страны для зарубежных инвесторов.

«С сентября 2019 года Национальное бюро статистики начало публиковать показатели по населению и рынку труда в соответствии с результатами переписи 2014 года. Изменение этих показателей привело к пересмотру методологии расчета показателей рынка труда и пересмотру количества занятого населения. Согласно пересмотренной статистике, число трудоустроенного населения Республики Молдова составило 829 тысяч за первые три месяца 2019 года и 910 тысяч – за последние три месяца года. Согласно новым данным, количество занятого населения снизилось примерно на 30%, тогда как, согласно официальным данным, число занятого населения составляло более 1,2 млн человек. Кроме того, изменение методологии по рынку труда привело к тому, что некоторые показатели резко изме-

нились. Например, согласно новой статистике, доля неофициального трудоустройства снизилась до 25% от общего количества занятого населения по сравнению с 35%, показателем прежней методологии. То есть изменение статистики населения показало значительное сокращение рабочей силы в Молдове», – говорится в публикации Realitatea Economică.

НЕГАТИВНАЯ ТЕНДЕНЦИЯ ЭКСПОРТА

Другие объективные внутренние и внешние факторы указывают на вероятное усиление дефицита текущего счета платежного баланса в ближайший период времени. Такая перспектива обусловлена снижением совокупного спроса основных торговых партнеров, что отрицательно сказывается на динамике молдавского экспорта (хотя сокращение внутреннего спроса наряду с снижением импорта положительно влияет на торговый баланс). Однако уменьшение денежных переводов, стагнация иностранных инвестиций и сокращение внешней помощи не смогут сбалансировать компоненты дефицита текущего счета, и вот этот факт окажет давление на валюту и внешний долг. Экспорт Республики Молдова начал испытывать влияние от охлаждения внешнего спроса, отмеченного в январе – октябре 2019 года – в среднем рост составил всего 3,4% по сравнению с предыдущим годом. Экспорт держится на плаву только благодаря поставкам в Турцию, тогда как экспорт в страны ЕС падает, а экспорт в страны СНГ отмечен положительной динамикой благодаря реэкспорту. Помимо этих тревожных тенденций, можно отметить и ряд факторов, таких как концентрация экспорта по географическому признаку и по структуре экспортируемых товаров. Плохо и то, что добавленная стоимость экспорта достаточно низкая (это касается и сельскохозяйственного сырья, переработанных промышленных товаров на основе давальческого сырья). Это говорит о низкой конкурентоспособности местных производителей, что, конечно, негативно отражается на устойчивости экспорта в целом. Поэтому требуется переоценка парадигмы стимулирования экспорта, в частности, особого внимания требуют такие вопросы, как высокая конкурентоспособность и более высокая добавленная стоимость.

Виктор РСУС

ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnprf.md

Премьер Ион Кику: Молдова примет только те условия МВФ, которые не противоречат национальным интересам

Премьер-министр Ион Кику заявил, что Молдова примет только те условия МВФ, которые не противоречат национальным интересам. Как передает агентство «ИНФОТАГ», об этом он сказал в понедельник в эфире передачи Punctul pe azi на телеканале TVR Moldova.

Он напомнил, что в настоящее время у Молдовы есть Программа с МВФ, которую Кишинев выполняет в полном объеме.

«Также выполняются условия для получения второго транша из макрофинансовой помощи в 100 млн евро от Евросоюза. Есть как специальные условия для этого транша, так и общие, в том числе наличие соглашения с МВФ, обеспечение демократии и т. д. Мы сделаем все возможное, чтобы поддерживать отношения с МВФ, но если фонд будет настаивать на неприемлемых для нас условиях, то мы можем отказаться от этих условий и внешней финансовой поддержки. Если миссия предъявит требования, которые мы не можем принять, то это означало бы перерыв в отношениях с МВФ. Мы заявляли и по-прежнему убеждены в том, что можем принимать только те условия, которые не противоречат национальным интересам и не наносят ущерб экономике и гражданам Молдовы. Мы не заключаем договоры с иностранными партнерами любой ценой», – подчеркнул Кику.

По его словам, и молдавские власти, и МВФ проявляют гибкость, поэтому нынешняя программа с фондом может быть успешно завершена в марте, а с апреля запущена новая программа, обсуждение которой предстоит начать.

Говоря о существующих рисках в отношениях с МВФ, миссия которого на этой неделе начинает работу в Молдове, Кику отметил предварительное требование МВФ увеличить внутренние тарифы на газ.

«Существует нулевая вероятность того, что мы согласимся с повышением тарифов на газ, потому что для этого нет экономического обоснования. С 1 января мы покупаем газ у «Газпрома» по существенно более низкой цене, поэтому нет абсолютно никаких оснований для повышения тарифов. Второй риск заключается в том, примет ли МВФ наше желание инвестировать в дорожную инфраструктуру. Мы все еще ведем переговоры. Мы с удовлетворением подтверждаем гибкость и в этом вопросе», – сказал премьер.

Эксперты Совета Европы рекомендуют Молдове тщательно готовить законодательное обеспечение реформы юстиции

Законопроекты о реформе юстиции должны быть обсуждены со всеми заинтересованными сторонами и не стоит спешить передать их на рассмотрение мартовского заседания Венецианской комиссии.

Как сообщили «ИНФОТАГ» в Правительстве, такое мнение высказали накануне эксперты Совета Европы (СЕ) на встрече в Кишиневе с премьер-министром Ионом Кику. Они входят в состав рабочей группы, созданной СЕ для оказания поддержки Молдове во внедрении судебной реформы.

Премьер подтвердил, что совершенствование системы правосудия является приоритетом для Правительства страны и заверил, что молдавское общество будет постоянно информировать о ходе внедрения реформы.

Глава группы, директор генерального управления СЕ по правам человека и верховенству закона Кристо Джакотомупул сообщил, что эксперты готовы помочь молдавским специалистам «минимизировать риски, оказать необходимую поддержку – консультативную, техническую, для успешного внедрения реформы юстиции».

По его словам, Правительству следует обеспечить подлинный процесс открытых обсуждений законопроектов со всеми заинтересованными сторонами, в том числе с судьями и гражданским обществом.

«Неприемлемо ускорять этот процесс только для того, чтобы успеть направить документ на рассмотрение на пленарном заседании Венецианской комиссии, которое пройдет в марте», – отметили представители ЕС.

Индекс подписки:

Moldpres: 67770. Poșta Moldovei: PM21700

Издатель:

Instituția Publică Ediția Periodică CAPITAL MARKET

Регистрационный №:

1003600114204, 27 октября 2003 года

Учредитель:

Национальная Комиссия по финансовому рынку

Главный редактор:

Геннадий ТУДОРЯНУ

Тел.: /373 22/ 229-445

Заместитель главного редактора:

Лилия АЛКАЗЭ

Прием объявлений и отчетов:

ziarulcm@gmail.com

Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58

Факс: /373 22/ 22-05-03

Адрес: ул. Василе Александри, 115.

(угол бул. Штефан чел Маре)

Cod IBAN: MD69VI00002224911050MDL BC "Victoriabank", S.A., fil.11, Chișinău, BIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств "Moldpres" и "InfoMarket". Статьи, помеченные знаком ■, публикуются на правах рекламы.

Каждый материал, опубликованный на страницах "Capital Market", отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Президент Национального банка Молдовы Октавиан Армашу отвечает на вопросы СМИ Республики Молдова

TVRMOLDOVA

– Насколько реально было бы перенаправление значительной части валютных резервов страны для инвестиций в экономику?

– Прежде всего хочу отметить, что текущий уровень официальных резервных активов – почти 3,053 миллиарда долларов США – отвечает всем критериям достаточности и обеспечивает прогнозируемый импорт товаров и услуг на уровне около 4,7 месяца (минимальный рекомендуемый уровень составляет три месяца). Он полностью покрывает внешний государственный долг в краткосрочной перспективе и, таким образом, поддерживает доверие к Республике Молдова на международном уровне.

Для более четкого ответа я уточню, что представляют собой официальные резервные активы. Это активы, которые Национальный банк может использовать и контролировать в любое время для поддержания платежного баланса, управления обменным курсом посредством интервенций на рынке, поддержания доверия к национальной валюте и национальной экономике в целом. В то же время не следует забывать, что уровень международных резервов влияет на способность экономики привлекать иностранные кредиты. Снижение резервов негативно сказывается на экономике, влияет на рейтинг страны в Республике Молдова и доверие иностранных инвесторов.

Согласно Закону о Национальном банке Молдовы, международные резервы поддерживаются Национальным банком на адекватном уровне для проведения денежно-кредитной и валютной политики государства. В связи с этим НБМ, в соответствии с международной практикой, оценивает достаточность международных резервов сквозь призму нескольких показателей: покрытия адекватного периода импорта, степень покрытия внешнего долга в краткосрочной перспективе, денежной массы и т. д.

В настоящее время уровень резервов соответствует будущей устойчивости международных резервов. Таким образом, использование части международных резервов с последующим их конвертированием в национальную валюту и увеличением расходов в экономике значительно помешало бы реализации основной цели НБМ – обеспечению и поддержанию стабильности цен. В результате Республика Молдова столкнется с инфляцией, которая окажет негативное влияние на экономику.

В то же время такие операции противоречат действующему законодательству, согласно которому Национальный банк не может оказывать финансовую помощь государству.

RADIO CHIȘINĂU

– Возможно или нет, что при условии приостановления внешнего финансирования Республики Молдова Правительство могло бы использовать определенные средства из валютного резерва страны?

– На этот вопрос я в целом ответил выше. Я отмечу, что закон запрещает кредитование государства. В законе говорится, что «Национальный банк не предоставляет кредиты и гарантии в какой-либо форме государству или его органам, в том числе путем приобретения на первичном рынке государственных ценных бумаг или предоставления кредитов овернайт». Это связано с тем, что валютные резервы также покрывают деньги в обращении, и, если мы будем кредитовать государство из соответствующих ресурсов, у нас в обращении будут непокрытые денежные средства, что повлияет на стабильность цен. Именно обеспечение и поддержание стабильности цен является основной целью Национального банка.

MOLDOVA9

– В какой степени последнее решение НБМ по денежно-кредитной политике, в соответствии с которым базовая ставка была снижена на 2 п. п., подчеркивает способность центрального банка прини-

мать независимые решения? Повлияло ли на это решение внешнее давление, в том числе политическое?

– Последнее решение Национального банка по денежно-кредитной политике точно отражает наш предыдущий прогноз развития инфляции. В то же время я отмечу, что центральный банк несколько раз заявлял о необходимости корректировки денежно-кредитной политики в направлении ослабления к концу этого года. И это потому, что в 2020 году ожидается снижение инфляции. Решение было единогласно принято Исполнительным комитетом и направлено на то, чтобы удержать инфляцию в целевом диапазоне 5,0 процентов, что является оптимальной ситуацией для развития национальной экономики.

Все решения в области денежно-кредитной политики основаны на комплексном анализе макроэкономической ситуации, включая сценарии, вытекающие из нескольких математических моделей. Поэтому никакое политическое давление невозможно. Национальный банк является независимым учреждением и будет подтверждать свой профессионализм и развивать финансово-банковский сектор, чтобы сделать его более стабильным и надежным.

«ЭКОНОМИЧЕСКОЕ ОБОЗРЕНИЕ»
(LOGOS-PRESS)

– Когда Национальный банк планирует перейти от прогнозирования инфляции к ее таргетированию? В целом НБМ способен (на нынешнем этапе развития экономики и политической системы Республики Молдова) перейти от заявлений о намерении сохранить стабильность цен к реальной гарантии того, что темпы инфляции не будут отклоняться более, чем это предусмотрено?

– Само по себе последнее решение по денежно-кредитной политике о снижении базовой ставки, применяемой к основным краткосрочным операциям в области денежно-кредитной политики, до 5,5 процента в год, отражает ответ на ваш вопрос.

Как я уже говорил выше, это решение направлено на сохранение инфляции в коридоре наряду со стимулированием внутренней экономической активности.

На 2020 год рассматривается своевременность возможности дальнейшего снижения величины инструментов денежно-кредитной политики. Эта возможность

направлена на создание денежных условий, способных поддерживать инфляцию в диапазоне $\pm 1,5$ процентного пункта от целевого показателя инфляции 5,0 процентов в среднесрочной перспективе. Таким образом, таргетируя инфляцию, НБМ достигает стабильности цен.

AGORA

– Руководство НБМ недавно заявило, что «после глубокой реформы финансово-банковской системы в течение последних трех лет настало время для развития финансового рынка». Одним из наиболее динамичных инструментов на международном финансовом рынке являются краудфандинговые (кредитные, инвестиционные) платформы, через которые граждане и стартапы имеют доступ к финансированию. В Республике Молдова эти платформы находятся в начале своего развития и сталкиваются с препятствиями в регулировании. В то же время новый проект закона о небанковских кредитных организациях полностью заблокирует функционирование этих платформ в Молдове. Какие действия планирует НБМ, чтобы преодолеть данное препятствие и стимулировать развитие платформ для краудлендинга и краудинвестинга?

– Национальный банк поддерживает финансовое посредничество и развитие рынка банковского кредитования, а сегмент небанковского кредитования контролируется и регулируется Национальной комиссией по финансовому рынку. Я отмечу, что работа краудфандинговых платформ на основе кредитов или инвестиций представляет новую сферу деятельности. Альтернативные решения в области финансирования укрепляют свои позиции в развитых экономиках и ориентированных на инновации. Такое развитие обусловлено распространением модели долевой экономики, которая создает возможности для более эффективного и свободного распоряжения «продуктами» сообщества, даже их деньгами. Такие бизнес-модели имеют как преимущества, так и риски.

Согласно условиям мандата, Национальный банк ограничен в действиях по стимулированию развития платформ для краудлендинга и краудинвестинга. Однако в рамках своих задач Национальный банк Молдовы создал межведомственную рабочую группу, которая анализирует международные и национальные эволюции в области краудфандинга.

CAPITAL MARKET

– Как НБМ как основной акционер Единого центрального депозитария (ЕЦД) оценивает предварительные результаты деятельности ЕЦД, и каковы задачи на следующий период?

– Результаты, полученные Единим центральным депозитарием, говорят сами за себя. ЕЦД был создан в апреле 2018 года. Всего за четыре месяца с момента его основания в июле 2018 года, ЕЦД смог начать операции с государственными ценными бумагами и инструментами НБМ. С мая 2019 года ЕЦД начал операции с ценными бумагами, выпущенными акционерными обществами. Связь с небанковскими инвестиционными компаниями и фондовой биржей была обеспечена, так что все биржевые операции проводятся ЕЦД.

В течение того же периода в ЕЦД поступили реестры банков и страховых компаний, для которых предлагается весь спектр услуг, начиная с выписок со счета и списков акционеров, и до расчета сделок, заключенных вне биржи. В ноябре – декабре 2019 года ЕЦД получил еще 60 реестров компаний, допущенных к торгам на бирже. В результате отпадает необходимость переводить ценные бумаги из систем регистрирующих компаний в расчетные системы, то есть в анахронической процедуре, которая длится несколько дней и осуществляется посредством обмена документами на бумажном носителе.

Механизмы выполнения операций с финансовыми инструментами были оптимизированы. Расчеты и платежи автоматизированы. Высокий уровень безопасности и непрерывности обеспечен. Банки и небанковские инвестиционные компании имеют возможность проводить онлайн-сделки на расстоянии. Инвесторы могут воспользоваться определенными услугами как в офисе ЕЦД, так и в офисах банков и небанковских инвестиционных компаний.

Если говорить о проблемах, то одной из ключевых целей ЕЦД является стимулирование рынка капитала и расширение операций с ценными бумагами. Услуги, предлагаемые ЕЦД, должны ощущаться участниками рынка, акционерными компаниями и инвесторами. Только в этом случае возрастет интерес к инвестициям в финансовые инструменты.

Будущие проекты ЕЦД столь же амбициозны. Во-первых, будут установлены связи с центральными вкладчиками из-за

рубежа. Этот факт значительно облегчит иностранные инвестиции в ценные бумаги, выпущенные в Республике Молдова. Во-вторых, планируется создать платформу для частных инвесторов, которая позволит, например, любому гражданину страны приобрести государственные ценные бумаги. И, наконец, что не менее важно, ЕЦД продолжит совершенствовать механизмы расчетов и взаимодействия с участниками рынка, чтобы любые инвестиции в финансовые инструменты осуществлялись быстро, в условиях максимальной безопасности и по низким ценам.

PROIECTUL ONLINE «ПРО ВСЕ»

– Как вы оцениваете шансы экономических агентов, которые владели финансовыми источниками на текущих счетах в INVESTPRIVATBANK, что они вернут их, по крайней мере частично, учитывая, что в течение десяти лет осуществления процедуры банкротства значительная часть имущества банка была продана, и до сих пор экономическим агентам не вернули ни банга?

– Процесс ликвидации КБ INVESTPRIVATBANK находится на этапе завершения. Согласно информации и прогнозам, представленным ликвидатором INVESTPRIVATBANK, в процессе ликвидации средства, которые, возможно, будут получены в результате восстановления оставшихся активов, могут оказаться недостаточными для полного выполнения обязательств по классу дебиторской задолженности «кредиты, предоставленные банку после назначения ликвидатора». Расчеты по этому классу дебиторской задолженности в настоящее время проводятся в соответствии с приоритетами, установленными Законом о финансовых учреждениях. В настоящее время ликвидационный банк оплачивает требования к Министерству финансов, учитывая, что министерство заменило Banca de Economii в отношении с INVESTPRIVATBANK в соответствии с Законом о дополнительных мерах по финансовой стабильности от 30.09.2011.

REUTERS

– Насколько вероятно, что в 2020 году НБМ представит лицензированным банкам требования по увеличению уставного капитала? Как президент НБМ доказывает рациональность таких действий со стороны регулятора или, наоборот, поддержание социального капитала на текущем уровне?

– В настоящее время, в соответствии с положениями Закона о деятельности банков и Регламентом о лицензировании банков и отделений банков другого государства, необходимый минимальный размер капитала составляет 200,0 млн леев.

Стоит отметить, что наличие минимального уровня капитала является требованием для предоставления и поддержания банковских лицензий. Капитал, отражающий покрытие рисков, которым подвержены банки, является стоимостью собственных средств и показателем ставки собственных средств (рассчитанным как соотношение между собственными средствами и суммой подверженности риску), отражая способность банков поглощать риски.

На 30.11.2019 размер собственных средств варьируется от 213,6 млн леев до 3060,6 млн леев, а ставка собственных средств в банковском секторе составляет 25,9 процента, что намного превышает минимально допустимый предел 10 процентов. Она варьируется в банках от 19,5% до 55,7%. Все банки соблюдают как пределы общей ставки собственных средств, так и ставки собственных средств с учетом буферов капитала, необходимых для предотвращения и снижения макропруденциального или системного риска.

Таким образом, в настоящее время нет необходимости увеличивать минимальный уровень капитала, но необходимо, чтобы он надлежащим образом управлялся банками, в том числе посредством рационального использования внутреннего процесса оценки адекватности капитала.

INFOTAG

– Каков следующий сценарий регулятора в отношении продажи акций FinCom-Bank и Energbank? Предусматривает ли он снижение цены акций, возможность приобретения иностранными инвесторами, для чего потребуются разрешения НБМ, выкуп эмитентами или отзыв лицензии?

– Вмешательство НБМ на этом этапе относится к надзору за процессом, рассмотрению запросов, связанных с продлением сроков отчуждения в случае кумуляции правовых положений в этом отношении, и, если это применимо, к рассмотрению пакетов, представленных любыми потенциальными покупателями, с целью получения предварительного одобрения покупки этих акций.

Если соответствующие акции не будут отчуждены акционерами, а затем и банком (вновь выпущенные акции), будут применяться положения Закона о деятельности банков.

В настоящее время есть инвесторы, заинтересованные в покупке акций соответствующих банков. Мы находимся в процессе рассмотрения.

BĂNCI&FINANȚE. PROFIT

– В бюджете на 2020 год иностранные гранты и кредиты составляют 10,07 млрд леев. Соответствующие ресурсы приведут к значительному увеличению валютных резервов НБМ, которые необходимо будет конвертировать и использовать для финансирования проектов развития инфраструктуры. Косвенно это увеличит денежную массу, что создаст инфляционное давление. Что регулятор применит для их смягчения, помимо базовой ставки и обязательного резервирования?

– Национальный банк устанавливает и продвигает денежно-кредитную и валютную политику для достижения своей основной цели – обеспечения и поддержания стабильности цен. В связи с этим центральный банк реализует режим прямого таргетирования инфляции в соответствии со стратегией денежно-кредитной политики НБМ в среднесрочной перспективе. Согласно документу, целевой показатель инфляции, рассчитанный на основе индекса потребительских цен, составляет 5% годовых с возможным отклонением +/-1,5 процентного пункта.

Цель достигается с помощью основного инструмента денежно-кредитной политики – операций на открытом рынке. В то же время НБМ использует вспомогательные инструменты денежно-кредитной политики, такие как: постоянные преимущества, норма обязательных резервов и интервенции на валютном рынке. Одновременно решения НБМ по денежно-кредитной политике основываются на таких ключевых элементах, как прогноз инфляции и национальной экономики на основе количественных моделей, прогноз регулируемых цен и определяющих факторов инфляции, международная экономическая ситуация и анализ реальных условий денежно-кредитной политики, включая процентные ставки и денежные агрегаты, анализ денежно-кредитных, валютных рынков, фискальной и бюджетной политики и т. д., а также другие элементы, которые могут влиять на инфляционный процесс.

Таким образом, в рамках денежно-кредитной политики, реализуемой НБМ, в течение календарного года выполняются четыре квартальных прогноза инфляции. На основе прогноза инфляции Исполнительный комитет НБМ принимает решения по денежно-кредитной политике, которые он публикует в день принятия. Между этими раундами по-прежнему проводятся четыре заседания Исполнительного комитета НБМ по продвижению денежно-кредитной политики в отношении Календаря заседаний этого комитета.

Таким образом, НБМ отслеживает и прогнозирует внутренние и внешние макроэкономические события, риски и неопределенности, связанные с динамикой инфляции в краткосрочной и среднесрочной перспективах, и, своевременно применяя инструменты денежно-кредитной политики, выполняет свой правовой мандат – обеспечение и поддержание стабильности цены.

MOLDPRES

– Наблюдается экспоненциальный рост в сфере недвижимости и потребительских кредитов. Потребительские кредиты в 2009 году составили 1 млрд леев, а в 2019 году они уже составляют 5 млрд леев. Десять лет назад объем новых кредитов, предоставленных банками, составлял 104 млн леев, а всего за 9 месяцев 2019 года сумма новых кредитов, предоставленных банками, превысила 2,6 млрд леев. В какой степени данное увеличение кредитования физических лиц представляет риск чрезмерной задолженности? Существуют ли просроченные платежи, и как

они управляются? Считаете ли вы, что в случае увеличения чрезмерной задолженности физических лиц будет необходимо принять закон о несостоятельности физических лиц?

– Увеличение ипотечного кредитования во многих отношениях выгодно. Во-первых, это позволяет многим семьям теперь жить в своих домах. Но, конечно, чрезмерное увеличение кредитования в области и возможное ослабление стандартов кредитования могут привести к высокому уровню задолженности хозяйств. Однако в Молдове доля в ВВП относительно невелика – 20,08% во втором квартале 2019 года – по сравнению с развивающимися странами (60-70%) и развитыми странами (около 100%).

В последнее время возросло количество кредитов, предоставленных для покупки или строительства недвижимости, а также потребительских кредитов. Если мы проанализируем динамику кредитов по отраслям в течение десяти месяцев 2019 года, мы обнаружим, что увеличение кредитного портфеля в банковском секторе (+4 568,7 млн леев) в значительной степени связано с ростом кредитного портфеля, предоставленного для покупки или строительства недвижимости, на 1 942,1 млн леев (49,2%) и потребительских кредитов на сумму 1 520,4 млн леев (29,7%).

Уточню, что качество этих кредитов на данный момент благоприятное. Кредиты, предоставленные для покупки или строительства недвижимости, и потребительские кредиты, классифицированные по неблагоприятным категориям, имеют небольшой удельный вес в общем объеме кредитов, предоставленных в соответствующих отраслях – 2,5 и 3,9% соответственно, по сравнению с общей ставкой неблагоприятных кредитов 10%.

Качество кредитов НБМ контролирует в процессе надзора за банками.

NEWSMAKER

– Международные финансовые институты прогнозируют на следующий год мировой финансовый кризис, а также региональный финансовый кризис, рецессию и сокращение потребления. Как вы оцениваете его возможные последствия для национальной валюты, уровня инфляции, и какие меры вы намерены предпринять в связи с этим фактом?

– Национальный банк, как вы знаете, разработал программу реформ, направленных на повышение устойчивости банков к рискам, в том числе в кризисных ситуациях. Таким образом, была создана новая структура требований к капиталу, управлению рисками, корпоративного управления и т. д.

Поэтому в настоящее время банки могут противостоять финансовым шокам и продолжать выполнять свою главную функцию в экономике – финансовое посредничество.

Кроме того, НБМ в сфере своих обязанностей находится в процессе укрепления функции поддержания финансовой стабильности путем предотвращения и снижения системных рисков. В связи с этим были созданы резервы капитала – дополнительные требования к капиталу банков, предназначенные для покрытия любых убытков, возникающих в результате материализации структурных и циклических системных рисков.

Также в 2019 году Национальный комитет финансовой стабильности начал функционировать после реорганизации, проведенной после принятия закона о его деятельности. Соответствующий комитет был создан для координации реализации макропруденциальной политики, предотвращения, уменьшения или устранения рисков, угрожающих финансовой стабильности на системном уровне, а также для управления системными финансовыми кризисными ситуациями.

Таким образом, была улучшена структура и инструментарий для предотвращения финансовых кризисов и управления ими. Так, Национальный банк постоянно анализирует и оценивает риски, которые могут поставить под угрозу стабильность банковской системы, с целью применения упреждающих инструментов и мер по предотвращению материализации рисков в финансовой системе.

REALITATEA

– Микрокредитование. Наблюдается все более высокая доля задолженности. Предусматривается или, по крайней мере, каким образом можно как-то ограничить деятельность микрокредитных компаний, чтобы избежать неплатежеспособности населения?

– Национальный банк тщательно анализирует и отслеживает состояние кредитования населения в рамках своих полномочий. Тем не менее, небанковские кредитные организации (микрофинансовые организации и финансовые лизинговые компании) регулируются и контролируются Национальной комиссией по финансовому рынку. В настоящее время НКФР разработала проект по внесению поправок в некоторые законы, который включает положения, направленные на защиту потребителей – физических лиц от риска чрезмерной задолженности. Проект включает, в частности, меры, касающиеся:

- ограничения общих затрат на небанковский кредит или финансовый лизинг в сумме, не превышающей сумму, выплаченную в соответствии с соответствующим договором;

- для кредитов до 50 тыс. леев (предоставленных физическим лицам – потребителям) запрещается:

- внесение изменений в соответствующие договорные положения, которые в результате увеличивают первоначальные денежные обязательства соответствующего потребителя;

- заключение любых других правовых актов с тем же должником, что в результате увеличивает его общее денежное обязательство, до тех пор пока не будет прекращено обязательство по погашению текущего небанковского кредита и истечет как минимум 10 рабочих дней с этого действия;

- регулирование НКФР ответственного кредитования, в том числе условия и способ оценки способности погашения клиентом небанковского кредита и / или финансового лизинга, степень покрытия обеспечением, критерии, связанные с соотношением обслуживания долга с доходом должника;

- введение и значительное увеличение денежных санкций в отношении небанковских кредитных организаций (НКО), с тем, чтобы они были «эффективными, пропорциональными и сдерживающими».

Согласно НКФР, предложения направлены на защиту потребителей – физических лиц от риска чрезмерной задолженности, например, путем ограничения права НКО «пересматривать» в невыгодном положении для клиента договорные условия (механизм «роллвера»), которые приводят к его непрерывному переплачиванию НКО.

DESHIDE

– В последнее время тема блокирования счетов некоторых экономических агентов из приднестровского региона в банках Республики Молдова вызвала многочисленные вопросы в публичном пространстве. Впоследствии НБМ заверил в том, что санкции не применяются к тем, кто соблюдает закон. Можете ли вы рассказать об этом подробнее и сообщить нам, были ли отправлены сообщения или запросы о том, что банковская система в сепаратистском регионе должна быть интегрирована с банковской системой, деятельность которой регулируют конституционные кишиневские власти?

– В контексте процесса реинтеграции Республики Молдова вопросы, касающиеся банковской сферы, обсуждаются в рабочих подгруппах по банковским проблемам, в состав которых входят представители как Кишинева, в том числе Национального банка Молдовы, так и Тирасполя. Важно отметить, что из Кишинева координация деятельности этой подгруппы осуществляет Бюро политик по реинтеграции Государственной канцелярии Республики Молдова.

Таким образом, Национальный банк Молдовы поощряет и будет продолжать активно содействовать развитию стабильной, безопасной и сильной банковской системы в строгом соответствии с законодательством Республики Молдова и в соответствии с лучшими международными практиками.

Что касается сотрудничества лицензированных банков Республики Молдова с экономическими агентами, в том числе с левого берега Днестра, я еще раз повторю, что банки относятся к своим клиентам справедливо, единственным условием является соблюдение закона.

Интервью было проведено на основе вопросов, заданных представителями СМИ Республики Молдова, по запросу НБМ.

Национальный банк благодарит все редакции за участие и остается открытым для повторения этого формата общения в будущем.